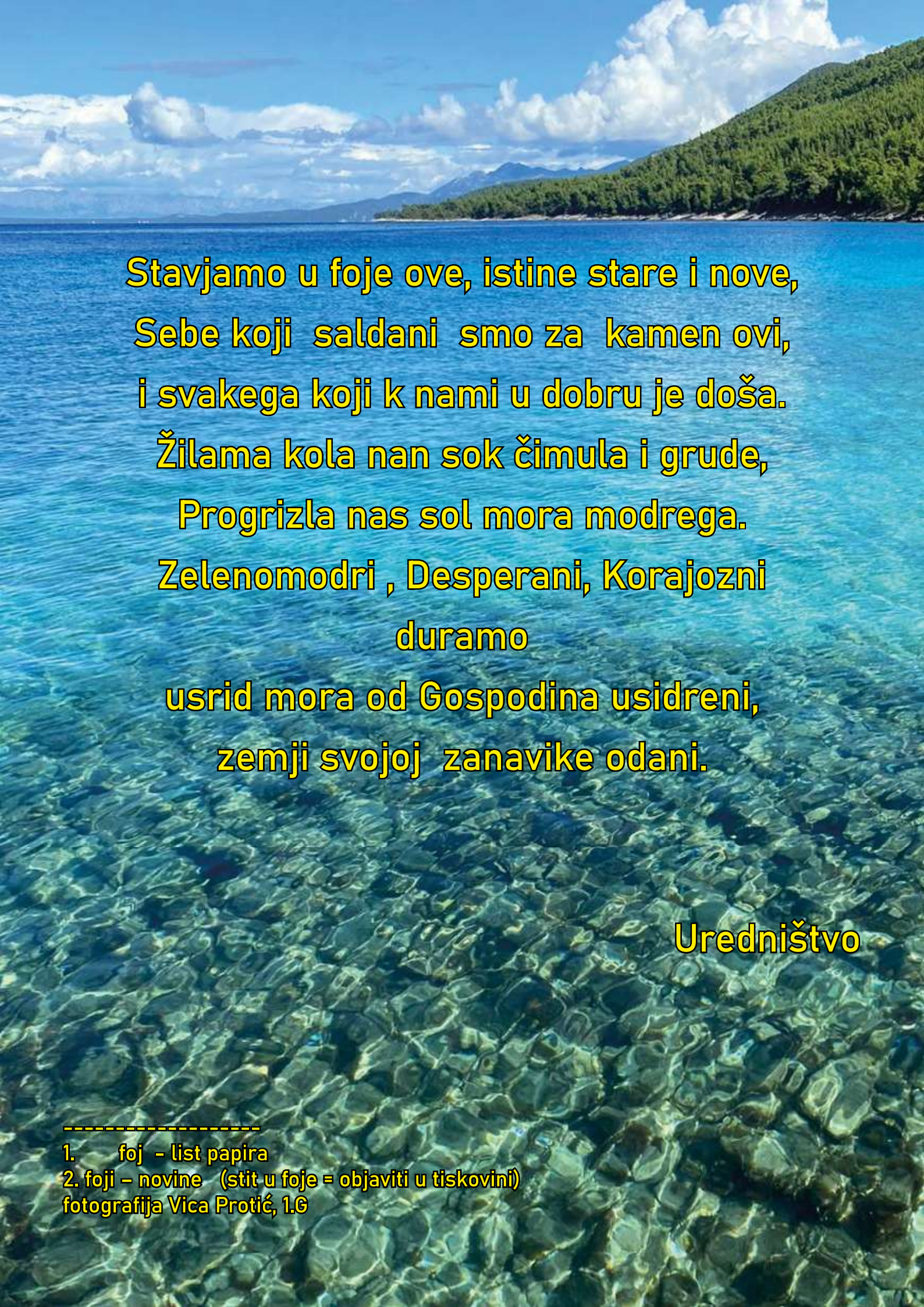

Lažeš kako cvit
od masline

Stavjamo u foje ove, istine stare i nove,
Sebe koji saldani smo za kamen ovi,
i svakega koji k nami u dobru je doša.
Žilama kola nan sok čimula i grude,
Progrizla nas sol mora modrega.
Zelenomodri , Desperani, Korajozni
duramo
usrid mora od Gospodina usidreni,
zemji svojoj zanavike odani.

Uredništvo

-
1. foj - list papira
 2. foji - novine (stit u foje = objaviti u tiskovini)
- fotografija Vica Protić, 1.G

SADRŽAJ

Modrozeleni (pjesma – moto lista).....	2
O Školi.....	4
Zrnca iz povijesti školstva u Blatu.....	4
Akademik Ivo Padovan.....	6
Život na otoku - mala škola preživljavanja.....	7
Lignjolov na škoju, Vičenco Grego.....	7
Lov, Filip Franko Žanetić.....	8
Na posti, Dino Tomasi.....	9
Receti, Frane Petković.....	10
O sorti Pošip (kalendar vinove loze), Marko Baničević i Marko Šain.....	11
Zašto volim šah, Božena Bačić.....	13
Kratka povijest šaha u Blatu, Tonči Gavranić.....	14
Lectiricon.....	15
Sadržaj djela Smrt Smail-age Čengića, Vičenco Grego.....	15
Mišljenje o djelu Smrt Smail-age Čengića, Marijan Matijašević.....	15
Nakon čitanja djela Prijan Lovro, Toni Šeparović.....	15
Književni stručak.....	16
Tavian i Ryen u potrazi za Dugom, Danijel Žaknić.....	16
Sreća, Božena Bačić.....	17
Bajka o klesaru i plemkinji, Ema Mušić.....	18
Blatski dvor, Katarina Bačić.....	19
Matematika na terenu.....	20
Za knjigoljupce - Preporuka knjižničarke.....	23
Učimo izvan granica „Lijepe naše” - Erasmus+.....	25
Puk i znanost - Lažeš ki cvit od masline.....	27
Historia magistra vitae est - Propast Kopile, Toni Šeparović.....	29
Circulus spiriti - Obilazak blatskih crkvice.....	32
Naši Foji - učenici novinari na terenu.....	37
Druga strana medalje - Mobiteli i mi.....	40
Tehnički kut.....	44
Učenje kroz praksu, UTR.....	44
Zahvalnica.....	47
Maturanti.....	49
Sara Drušković, I što reći za kraj.....	49
Ema Bačić, crtež.....	49
Fotografije maturanata.....	50
Maturalni ples.....	60
Adriana Šeparović, Nema više „kasnije”.....	62
Logo škole.....	63

IMPRESSUM

FOJI, list učenika i djelatnika
Srednje škole „Ivo Padovan” Blato
Broj 1, lipanj 2026.

NAKLADNIK:

Srednja škola „Ivo Padovan” Blato
1. ulica 25/1, 20271 Blato
Tel: 020 – 851-313/ 020 – 852-561
e-mail: ssblato@ssblato.tcloud.hr

WEB:

<https://ssblato.hr>

ZA IZDAVAČA:

Ante Žuvela

GLAVNI UREDNIK I VODITELJ:

Jadranka Žuvela

UREDNIŠTVO:

Ana Dragojević, Kristina Žaknić,
Katarina Vidović Žanetić, Ivana Biško,
Tomislav Nadilo, Borka Petković,
učenici Srednje škole „Ivo Padovan” Blato

FOTOGRAFIJE / SLIKE:

Vinko Rubeša, učenici Srednje škole „Ivo
Padovan” Blato

GRAFIČKA PRIPREMA I PRIPREMA ZA TISAK:

Neven Baničević

TISAK:

OG Grafika, Jastrebarsko

NAKLADA:

70 primjeraka

ZRNCA IZ POVIJESTI ŠKOLSTVA U BLATU

Prve početke poučavanja djece i mladeži u našem mjestu teško je odrediti, jer ne postoji vjerodostojnih izvora, pisanih dokumenata. Temeljem postojeće literature raznih autora možemo zaključiti da u našem mjestu zarana počinje poučavanje djece i mladeži. Međutim, kada je ono započelo, koliko je trajalo u jednom kontinuitetu, zašto i kada su nastupali prekidi, na temelju dostupnih izvora teško je dati točan odgovor. No da je poučavanje djece i mladeži u našem mjestu započelo dosta rano dokazuju sljedeći izvori:

- „Vjesnik otoka Korčule“, glasnik SSRNH općine Korčula u članku: „Iz povijesti školstva na našem području“ Jozef Fazinića donosi: „Javna trivijalna škola u gradu Korčuli počela je s radom 8. studenog 1798. g. i djelovala je do 1815. g. kada se osnovala privatna škola pri korčulanskoj Katedrali, kao i pri Plovaniji u Blatu. Školu u Korčuli pohađalo je 60 učenika a u Blatu 30. No vrijedno je napomenuti da se pored osnovnih predmeta učila latinska gramatika – retorika i humanistički predmeti. U mjestu Blato od 1803. g. djeluje općinska škola, a kao učitelj se spominje don Ivo Vilović, koji je plaćen iz općinske blagajne.“
- Marinko Gjivoje u svojoj knjizi „Otok Korčula“, Zagreb 1969. str. 212. piše: „Korčuli je bila prva početna škola već 1798.godine, a u Blatu 1803. godine, ali su zatim ukinute pa se o njima ništa ne zna.“
- Autor Šime Urlić u knjizi „Crtice iz dalmatinskog školstva od dolaska Hrvata do godine 1910.“, Matica dalmatinska, Zadar, 1919.g. str. 86. piše: „Pa su i u nekim drugim mjestima, koja se ne spominju u općem nacrtu, postojale škole već 1806./07. a još otprije u Blatu na Korčuli, uzdržavane od općinara.“

Na temelju postojećih dokumenata možemo sa sigurnošću tvrditi da se ponovo 1830. g. otvara pučka muška škola u Blatu, i od tada pratimo kontinuirani razvoj osnovnog školstva u Blatu. Od 1952./53. godine osnovna škola postaje osmogodišnja i obvezna za svu djecu. Školske godine 1948./49. godine Osnovna škola Blato ima 913 učenika što je i najveći broj učenika od njenog postanka do danas.

13. srpnja 1930. godine uz nazočnost načelnika blatske općine Joakima Kunjašića, blatskog plebana don Petra Franulovića te ostalih blatskih uglednika i mnoštvo puka, postavljen je kamen temeljac novoj školskoj zgradi na Zlinjama.

Jedanaestog prosinca 1921. godine u Blatu započinje s radom građanska škola i to predstavlja početak organiziranog srednjoškolskog obrazovanja u Blatu. U ime osnovne škole pozdravio je ovaj događaj nadučitelj Marin Batistić. Prvi upravitelj građanske škole bio je Antun Radić, te uz njega učitelj Nikola Raško. U prvi razred bilo je upisano 40 muške i 20 ženske mladeži. Godine 1931. upraviteljem građanske škole postaje Pavao Batistić, a pored njega među ostalim spominju se učitelji: Dr. Ante Franulović koji predaje higijenu u sva četiri razreda, Drago Bačić koji predaje pjevanje i Katica Kalogjera-Dešpalj koja predaje ručni rad. Građanska škola prestaje s radom početkom Drugog svjetskog rata.

Godine 1955. u Blatu započinje s radom Škola učenika u privredi (ŠUP) s osnovnom zadaćom obrazovanja mladeži za proizvodna zanimanja brodograđevne i tekstilne struke, u prvom redu za potrebe blatskog gospodarstva.

Temeljem reformi koje su uslijedile u srednjoškolskom obrazovanju tijekom 60-ih i 70-ih godina, srednja škola u Blatu mijenja svoj naziv i sadržaje obrazovanja. Tako ŠUP prerasta u opću srednju školu i školu usmjerenog odgoja i obrazovanja s pripremnim (dvogodišnjim) i završnim (jedno i dvogodišnjim) stupnjem obrazovanja. Kroz te godine u upravnom statusu djeluje kao Pedagoška jedinica školskog Centra za usmjereno obrazovanje Korčula.

Od školske 1970./71. pa do 1978. godine u Blatu rade gimnazijska područna odjeljenja gimnazije u Korčuli. Prestanak s radom gimnazijskih odjeljenja u Blatu povezan je s ukidanjem gimnazija reformom srednjoškolskog obrazovanja u SR Hrvatskoj. Sve te godine gimnazije diplomirala su 242 učenika.

Reformom srednjoškolskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj dolazi do ukidanja glomaznih srednjoškolskih centara, te Srednja škola Blato postaje samostalna ustanova 1. rujna 1992. godine. U srednjoj školi Blato u školskoj 1994./95. godini ukupni broj učenika bio je 242.

Zgrada je renovirana 1971. godine, a 11. rujna 2001.g. počela je rekonstrukcija krova školske zgrade, što obuhvaća postavljanje gornje betonske ploče (površine 1100 metara četvornih) i kosog betonskog krova.

Kraj radova bio je 15.07.2002.god.

*18.ožujka 2022. godine, u prigodi stote obljetnice početka organiziranoga srednjoškolskog obrazovanja u Blatu i stote obljetnice rođenja akademika Ive Padovana, Srednja škola Blato promijenila je svoj naziv u **Srednja škola „Ivo Padovan” Blato.***

Danas Srednja škola „Ivo Padovan” Blato školuje učenike u sljedećim zanimanjima: opća gimnazija, strojarski računalni tehničar, automehaničar, vodoinstalater, elektromehaničar.

Godine 2025./26. upisuje se prva generacija učenika prema modularnoj nastavi u sljedeća zanimanja: tehničar u strojarstvu, automehatroničar, monter strojarskih instalacija i elektromehaničar.

Vođena tradicijom dugom više od jednog stoljeća, škola i dalje živi svoju misiju - odgajati, obrazovati i nadahnjivati nove generacije, čuvajući vrijednosti prošlosti i gradeći budućnost.

*Ravnatelj: Ante Žuvela, dipl. ing.
Izvor: zapisi Damira Žuvele, prof.*

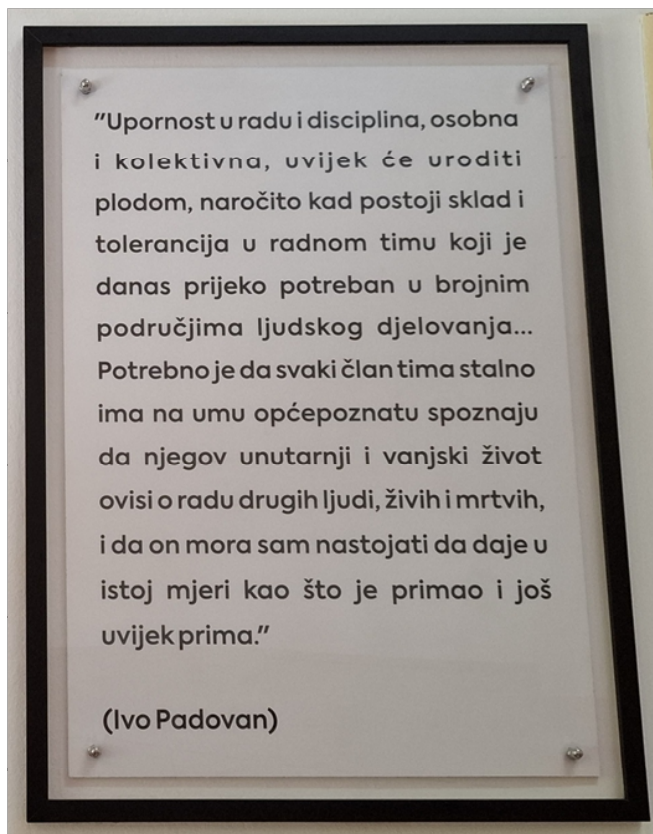
AKADEMIK IVO PADOVAN

Rodio se 11. veljače 1922. u Blatu na Korčuli gdje je završio osnovnu školu. Umro je u Zagrebu 19.12.2010. godine. Klasičnu gimnaziju polazio je u Dubrovniku i Zagrebu, a medicinu je studirao na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je 1950. godine specijalizirao otorinolaringologiju.

Bio je predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Izradio je pilot projekt prema kojemu je 1966. godine u Hrvatskoj osnovana Liga za borbu protiv raka. Jedan je od osnivača Središnjeg instituta za tumore i slične bolesti otvorenog 1968. godine u Zagrebu. Akademik Padovan bio je član mnogih prestižnih stručnih i znanstvenih organizacija diljem svijeta. Objavio je više

od 120 znanstvenih i oko 200 stručnih radova te osam knjiga iz područja otorinolaringologije i plastične kirurgije glave i vrata. Bio je glavnim urednikom Medicinske enciklopedije, Medicinskog leksikona i Medicinskog rječnika

Akademik Ivo Padovan, naš sumještanin, istaknuti liječnik, znanstvenik i humanist, bio je čovjek koji je svoj život posvetio znanju, radu i dobrobiti drugih. Njegova predanost medicini i briga za čovjeka ostavili su dubok trag, ne samo u struci nego i u društvu u cjelini.

Ime naše škole s ponosom nosi uspomenu na njegovu plemenitost, upornost i vjeru u snagu obrazovanja. Neka nam njegov život i rad budu nadahnuće da i sami težimo znanju, odgovornosti i međusobnom poštovanju. Učeći i rastući zajedno, čuvamo vrijednosti koje je živio i prenosimo ih u budućnost.

Katarina Vidović Žanetić

LIGNJOLOV NA ŠKOJU

Ode je poč na lignje stara tradicija koja se prinosi iz kolina na kolino. Tako je i u mene ki što mi je hodi dida tako mi je hodi I otac i jan s njin ka san bi mlaji. Sad san se nauči sam i gren kad god stignen. Komugod to ni drago, kogod zarađuje od tega, kogod gre iz kraja, a kogod s kajičen. Jan na lignje gren čisto iz gusta. Kad stamen na mrkentu I gledan u more čak I kad ne ćapan ništa jan se osjećan sritno i opuštenu. Ne brigan ni o skuli ni obavezama , a nema ništa slaje nego ćapat dvi, tri friske lignje i doć doma i večerat svoj ulov.

Sezona od liganja traje odprilike od desetega do drugoga, trećega miseca digod je to malo boje a digod je gore, ali uvik je lipo. Ki što san već nave meni je najvažniji gust ono druženje kad geš s prijatejen na lignje smiješ se i moliš boga da je ćapa baren jedan od vas dva. Još se sjećan ka san ćapa prvu lignju. Kad smo išli jan i dida da će me on malo naučit tek smo došli na postu zavruga san prvi put u životu i ćapa jednu malu lignju bi san zadovoljan ki nikad. Posli tega san zavruga još dva puta i sve mi se zamrsilo i valo nan se skupit pu doma nisan se ni uspi baš naučit ali eto valjda je to ta početnička srića. Tako I jan sad učin malega brata i rojaka ki što su mene učili.

Lignje iz kraja se lovu na način da se nađe prava posta. To je neka pozicija di se već zna da ima liganja i di čejad dohodu. Svaki ko gre na lignje ima svoje poste. Lignje volu dno di ima mrkente i vage jer tamo bude manje ribe s kojon se one hrane pa se najčešće lovi po takvemu dnu. Lovu se isključivo na lignjare , književno skosavice . To su umjetne varalice koje imitiraju ribice ili kozice s kukama na stražnjem dilu za koje se lignja zakači tracicima. Kad dođeš na postu, zavržeš lignjar i pustiš ga tone, lagano ga trzaš su šćapon i radiš pause. Dakle, kad lignjar potone, trzneš par puti za navabit lignju i onda ga pustiš da miruje neko vrime i opet trzneš, i tako sempre. Svako to čini na svoj način. Isto tako postoji bezbroj vrsti I boja lignjara, svak ih ima više, ali svak ima najdražega. Starija čejad će reć da ni bitna ta boja ni ništa, nego ako je lignja gladna i ako je ima, ćapat će se na svaki lignjar. Ima i tun istine, ali opet nebi se složi jer je bilo noći kad san lovi s jednin na ure i ništa, a stavin drugoga i ćapan je odma. Lignje se lovu najboje u onu uru kad zapada sunce i kad izahodi, ali može se ćapat kadbilo u toku noći. Nisan nikad ću da ju je kogod ćapa u srid dana. Isto tako je bitan misec. Čejad što lovu iz kajića većinon imaju svitlo koje se kala u more i ribe se na to kupu pa skupa s njima i lignje koje ih lovu. Meni koji lovin iz kraja najbitniji je misec i njegovo prirodno svitlo.

Od oven bi moga do sutra pisat, ali mislin da su ovo osnove i da san dočara svoju strast prima oven hobiju, a nadan se da san reka ono što se mora znat ka se počinjete baviti s ovin. Svoje poste van neću odat, razumite me.

Vićenco Grego 3. SRT

LOV

Živim na otoku i svoje slobodno vrijeme najčešće provodim u prirodi. Odmalena idem u lov sa svojim bratom i to nam je postala velika tradicija. U lovu provodimo puno vremena zajedno, razgovaramo i uživamo u prirodi.

Članovi smo lovačkog društva LU „Jastreb“ iz Blata koje ima svoje lovište XIX/110 BLATO i broji 62 lovca. Društvo vodi predsjednik Ivan Šeparović, a tajnik je Antonio Žuvela. Kroz lovačko društvo učimo kako pravilno brinuti o prirodi i divljači.

Kao lovačko društvo brinemo se o očuvanju prirode. Organiziramo radne akcije u kojima čistimo prirodu i uređujemo lovište. Također svake godine puštamo u prirodu oko 20 zečeva i 100 fazana kako bismo pomogli očuvanju i povećanju broja divljači.

U lovu koristimo i lovačke pse koji nam puno pomažu. Za lov na zeca koristimo pse rase istarac i posavac, dok za lov na fazana i benu koristimo engleskog setera. Psi imaju jako dobar njuh i mogu pronaći divljač u gustoj travi i šumi.

Zec se najčešće lovi tako da lovački psi pronađu njegov trag i krenu ga goniti. Lovci tada stoje na određenim mjestima i čekaju da zec izađe iz zaklona. Potrebno je puno strpljenja i dobre suradnje između lovaca i pasa.

Divlja svinja je na našem području postala invazivna vrsta jer često uništava usjeve poljoprivrednika, kao što su vinogradi, maslinici i polja. Zbog toga lovci pomažu u zaštiti poljoprivrede lovom na divlje svinje. One se najčešće love u skupnom lovu, gdje lovci zauzmu svoja mjesta, a psi traže i tjeraju svinje iz šume. Na taj način smanjujemo štetu na usjevima i pomažemo lokalnim poljoprivrednicima.

Najčešće lovimo krupnu i sitnu divljač kao što su zec, fazan, divlja svinja i bena. Svaki odlazak u lov je poseban jer nikad ne znamo što ćemo vidjeti u prirodi. Lov me naučio strpljenju, odgovornosti i poštovanju prema životinjama i okolišu.

Zato je lov s mojim bratom jedan od mojih najdražih načina provođenja slobodnog vremena na našem otoku.

Filip Franko Žanetić, 3.SRT

NA POSTI

Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem.

Ivan 14,27

Živim na otoku Korčuli. Tamo najviše volim biti uz more jer me opušta i smiruje. Šetam uz obalu, gledam valove i uživam u prirodi. Na otoku je sve nekako mirnije i ljepše nego u gradu.

Jedna od stvari koju najviše volim raditi u slobodno vrijeme je ribolov. Uzbudljiv je jer nikad ne znam hoću li nešto uloviti. U većini slučajeva pun sam iščekivanja i uvjeren da ću barem nešto uloviti što će me učiniti sretnim. Dok čekam da riba zagriže, uživam u tišini, svježem zraku i zvuku mora. Ponekad lovim ribu s obale, a ponekad iz barke. Za mene ribolov nije samo hvatanje ribe nego i način da se opustim i provedem vrijeme u prirodi.

Posebno mi je zanimljiv lov hobotnica s obale. Hobotnice se skrivaju među kamenjem i u rupama uz more, pa ih treba pažljivo tražiti. Kada primijetim gdje bi se mogle nalaziti, pokušavam ih izvući iz njihovog skrovišta. Za to treba puno strpljenja i malo spretnosti. Iako nije uvijek lako, osjećaj je odličan kada je uspijem uloviti. U Hrvatskoj mjera za hobotnicu je 1 kg. U većini slučajeva moje hobotnice budu na mjeri, a i ako nisu, držim se onoga, ako je neću ja uloviti, ulovit će je netko drugi. Hobotnica se može uloviti podvodnim ribolovom, a može se i na mamac. To dvoje kombiniram ovisno o vremenskim prilikama. Hobotnica se danas prodaje za 15-20 eura po kilogramu. Meni je to odlično kao neki posao sa strane u kojem jednostavno uživam. A najbitnije je raditi ono u čemu uživate, a pogotovo ako u tome ima neke koristi i zarade.

Zato volim provoditi svoje slobodno vrijeme na moru, na nekoj svojoj posti. Posta ne donese uvijek ribu, ali mir daje zasigurno.

Na posti usred mora razmišljam o postama života koje su prošle i prepuštam se onima koje imaju doći.

Dino Tomasi, 3. SRT

RECETI

Hubotnica na salatu

1. Varenje hubotnice:

U uzavrilu vodu stavimo hubotnicu. Čapamo je za puzdro i okrenemo je i krakove jon stavimo kolo puzdra i tako je stavimo u teću. Stari su govorili da va stavit pluto da se prin svari.

• *Kako znat je li hobotnica varena?*

Hubotnica je varena kad joj najveću čupicu (one budu napočetku kraka) s perunom lako odvojimo. Ako se malo teže odvaja, znači da ni još varena.

2. Priprema salate:

Kad se hubotnica svarila, nasićemo je i stavimo u zdjelu. Ulijemo kvasinu, nasićemo kapulu, stavimo papra i kapara ako imamo. Bilo bi idealno i malo petrusimena nasić po njoj. Kada smo to sve stavili, promišamo to sve zajedno i eto nam preukusnog hladnog predjela.

U slast!

Hubotnica ispod peke

1. Smrzavanje hubotnice:

Ljudi i veliki chefovi savjetuju da ako je hubotnica svježja da je treba zamrznuti na 24 sata jer da će bit mekša, a ako je već smrznuta još bolje.

2. Varenje hubotnice:

Svarit hubotnicu nije nužno, ali će se prin ispeć i bit mekša. Ako je ne svarite, nije problem, ali će trebati duže bit pod pekom. Hubotnica se vari 15-20 minuti, zavisi od njezine veličine .

3. Pečenje hubotnice:

Hubotnica se stavi u rošćeru isto kako i za svarit tako da bude okrenuta na puzdro. S njom u rošćeru gredu kompiri i povrće po želji. Učini se ževara i hubotnica je parićana za ispod peke.

Frane Petković, 3.SRT

O SORTI POŠIP

(KALENDAR VINOVE LOZE)

O sorti Pošip

Pošip je bijela sorta vinove loze s otoka Korčule, posebno iz mjesta Smokvica i Čara, te daje svježa, aromatična vina s izraženim kiselinama i dobrim potencijalom dozrijevanjem. Pošip je rana sorta, dozrijeva među prvima u Dalmaciji . Cijena ove sorte po kilogramu je 2-3 eura.

*Loza je kao divojka, a maslina kao mat.
(narodna)*

Kalendar vinove loze

Siječanj/Veljača (Zimsko mirovanje)

Lozu treba obrezati. Loza se reže najčešće na 3 do 4 pupoljka. Kad se loza obreže, potrebno je ukloniti stare prutove. Može se loza poprskati bakrom protiv različitih bolesti.

Ožujak

Završava rezidba. Tijekom ožujka potrebno je preorati zemlju kako bi se potaknulo cvjetanje loze. Loza dobiva sok u svoje pupoljke.

Travanj

Počinje rast loze. Čim se pupoljak otvori, potrebno je prvo prskanje protiv plamenjače osobito ako je vrijeme toplo i vlažno. Tijekom travnja loza dosegne visinu do pola metra.

Svibanj

Intenzivan rast mladice. Počinjemo prskati lozu s jačim zaštitnim sredstvima. Počinju rasti zaperci koje je potrebno uklanjati.

Lipanj

Potrebna je redovito štiti lozu od bolesti (po pravilu svakih 8 dana). U drugoj polovici lipnja grozd dobiva bobice. Loza je tada osjetljiva na visoke temperature , stoga radove na lozi moramo obaviti prije velikog sunca.

Srpanj

Bobice omekšaju i mijenjaju svoju boju. Može se očistiti lišće oko grozda radi lakše berbe. Prati se razina šećera i zdravstvenog stanja grozda.

Kolovoz

Dozrijevanje grožđa. Pošip obično dozrijeva krajem kolovoza. Berba počinje kada šećer dosegne razinu od 18 do 22 (ovisno o vrsti loze).

Rujan

Počinje berba. U višim položajima ili hladnijim godinama moguća je kasnija berba. Nakon berbe poželjno je pognojiti lozu te preorati zemlju plugom kako bi se taj gnoj otopio u jesenskim kišama.

Listopad/Studeni

Počinje otpadati lišće . Nakupljanje rezervnih tvari u prutu.

Prosinac

Potpuno mirovanje loze. Planiranje rezidbe i radova za sljedeću sezonu.

... To je zemlja dide mog, ja ostajem na njoj!

Marko Baničević i Marko Šain 3.SRT

ZAŠTO VOLIM ŠAH

Šah je mentalni dvoboj u kojem se pokušava osvojiti protivnikov kralj prije nego što izgubiš svoga. Ne možeš igrati šah protiv sebe jer ako si stvarno odigrao najbolje što si mogao, partija će uvijek završiti s neriješenim rezultatom. Jer koliko god pokušavaš postaviti zamku, tvoj mozak će objektivno znati najbolji potez i izbjeći je. Za igranje ove igre potrebno je najmanje dvoje, bilo da je to računalo ili čovjek. Mene je šah naučio igrati moj djed, Ivan Oreb, koji je vrsno igrao na turnirima u našem mjestu.

Bila sam petogodišnjakinja kad mi je djed sa strpljenjem pokazivao gdje se koja figura miče, da razumijem, iako sam tada bila previše mala da shvatim kako se on zbilja igra. Sa šest godina, nakon što je on umro, u nasljedstvo sam dobila njegovu šahovsku ploču, što me dva mjeseca poslije potaknulo da se upišem u Šahovski klub Blato. Na početku, igrati šah značilo mi je samo bezvoljno micati figure i mislim da mnogo ljudi vidi samo šah na taj način. Sjediti za stolom i zuriti u ploču minutama ili satima i micati figure u čistoj tišini. Zvuči dosadno, zar ne? Što je uopće tu zabavno? Tako šah funkcionira na početku, ali što dulje igraš, to očekivanje i taj smisao u tvojoj glavi počinju se mijenjati i magliti. Shvatiš da je šah više od igre. Više od figura. Toliko vremena provedeš sa svojim mislima da te promijeni i da počneš pomalo uviđati povezanost sa sobom i svojim protivnikom. Figure nisu jedina stvar koja ti pomaže u šahu. Ljudsko ponašanje je također bitno. Tapkanje nogom, micanje prstima, griženje vezice hoodice, zurenje u tablu duže nego inače, uzastopno brzo treptanje... Ljudi to nesvjesno rade i to ih često zna odati. To odaje njihove emocije pa na neki način i njihove buduće poteze. Jer oni ne žele izgubiti. Uostalom, svi želimo pobijediti jer je poraz pretežak da se s njime nosimo.

Zato bih rekla da te na jedan način taj osjećaj nakon pobjede motivira da unaprijediš svoje vještine igranja. Ali u isto vrijeme mislim da te ponajviše motivira društvo, prijatelji i prijateljice koje si stekao i koji su bili tu uz tebe na svakom natjecanju čak i kada si izgubio volju za šahom. Voljela bih da u budućnosti na našem otoku bude više edukacijskih i natjecateljskih šahovskih programa u kojima bi mladi poput mene i ostalih zaljubljenika u šah istinski uživali.

Božena Bačić, 2.G

KRATKA POVIJEST ŠAHA U BLATU

Iako počeci organiziranog igranja šaha u Blatu datiraju od šesdesetih godina prošlog stoljeća, kada su organizirane šahovske simultanke s velemajstorima Bojanom Kurajicom i Vladom Kovačevićem, 1. osnivačka skupština kluba održana je 3. rujna 1980. godine na kojoj je donesen Statut, te izabrano vodstvo kluba. Predsjednik je bio Ivan Tatković, a tajnik Duško Ostoja. To je bio period najveće popularnosti šaha u Blatu, kada je u klubu djelovalo oko 100 članova kroz razne sekcije. Organizirano je niz šahovskih turnira, te je uređen i opremljen prostor šahovskog kluba sa šahovskim stolovima, garniturama i satovima.

Nakon Domovinskog rata 1996. godine ponovo se aktivira djelovanje kluba, te smo registrirani pri Hrvatskom šahovskom savezu. Godišnje se redovito organiziraju 3 šahovska turnira na lokalnom nivou tijekom zabavno kulturnih manifestacija: „Tjedan Blata“, „Blatsko ljeto“ i „Božićno-novogodišnji blagdani“. Nabavljene su nove šahovske garniture sa satovima i demonstracijska magnetska ploča.

Posebna pažnja se poklanja radu s mlađim kategorijama kroz rad šahovske sekcije. Ista djeluje već 20 godina i sa šahovskom vještinom upoznato je stotinjak kadeta i kadetkinja. Naši kadeti 2007.g. brane boje Hrvatske sudjelujući na svjetskim igrama otoka za mlade na Korzici i zauzimaju 4. mjesto. U mlađim uzrastima nastupamo redovito na pojedinačnim prvenstvima Hrvatske, pa je tako 2011.g. u Rabu Marina Sardelić postala kadetska prvakinja Hrvatske u uzrastu do 11 godina. Zbog tako uspješnog rezultata izborila je nastup na europskom i svjetskom šahovskom prvenstvu za mlade u Gruziji i Sloveniji.

Zadatak br. 1

1. Tf3
2. Kg2 Te3
3. Kh2 Te2+
4. Kg3 h4+
5. Kxh4 Tg2 (iznudica)
6. La5 Txb2

Naši mladi šahisti redovito nastupaju za Osnovnu školu Blato, te su dvadesetak puta bili županijski prvaci, dva puta regionalni prvaci, a 4 puta su izborili nastup na državnom natjecanju. U Šahovskom klubu „Blato“ danas je aktivno petnaestak članova.

U klubu sam već nekoliko godina i sudjelujem na svim turnirima.

Tonči Gavranić, 3. SRT

Ivan Mažuranić, Smrt Smail-age Čengića

Prepričao Vičenco Grego, 3.SRT

Smrt Smail-age Čengića je spjev od velikon nevoji i boju između Crnogoraca i Turčinih. Smail-aga je bi tvrdo zal i grez i ubija je i čepi to bidnih Crnogoraca. Na početku mu se opesa stari Durak i reka mu da frema. On to ni trpi pa ga je zakomeči , a ti Durak je ima sina Novicu i paka mu se ti Novica afendi i obrnu mu škinju.

Smail-aga je nastavi ubijati Crnogorce, ali oni su trpili i mučali, ovi se temu ni nada pa ga je malo stislo, ali je nastavi, ni to smi pokazati. Ondar je Novica uteka ća di su Crnogorci i skupili su se za ubiti Smail-agu. U međuvrimenu ovi je iša skupjati harač mada bidni Crnogorci nisu imali ničega za dati pa ih je sve poubija. Jedan pop je blagoslovi te Crnogorce i išli ća su upasti Smail-agi u logor di ih je odve Novica.

Crnogorci su ga ćapali neparićanega i ubili ga, a je jedan njegov uspi je ubiti Novicu, ali su se Crnogorci konačno izborili za slobodu i bili skroz zadovoljni.

Ivan Mažuranić, Smrt Smail-age Čengića

Mišljenje o djelu: Marijan Matijašević, 3.SRT

Ovo nan dilo govori kako zloća ne mora zauvik durati i kako malo voje i hrabrost zajedno donesu viktoriju. I ćejad su napokon mogli živiti u miru bez straha u kostiju znajući da pravda i dobra duša od ćovika uvijek pobijedi i svako zlo i nevoju izlatu i donesu ćejadima novu voju i nadu zauvik.

August Šenoa, Prijan Lovro

*Literarni doživljaj tijekom ćitanja,
Toni Šeparović, 1.G*

TAVIAN I RYEN U POTRAZI ZA DUGOM

On je brzo došao na drugu stranu gdje je bio maleni potok. Počeo je brati gljive. Nije puno razmišljao. Samo je promatrao okoliš. Slušao šum vode. Promatrao šumu.

No tada je ugledao nešto... To je bio vuk... bio je sam.

“Čudno, obično vukovi žive u čoporima”, promislio je dok ga je gledao kako je prišao niz potok i počeo piti vodu.

“No opet, čuo sam da se ponekad neki vukovi odvoje od čopora i nastave svoj život sami... No većinom se kaže da su to obično stari vukovi koji su sami odlučili sebe odvojiti kako ne bi bili na štetu ostalim članovima ili pak mladi vukovi koji žele osnovati svoj čopor, ali ovaj mi ne izgleda ni mlado ni staro...”

Po njegovoj procjeni bio je vuk srednjih godina. Više nije bio mlad, ali još nije bio ni star. Tek je polako ulazio u svoje srednje godine. Malo je pogledao oko sebe da provjeri je li doista sam. I da. Zaista je bio sam.

“Pitam se što je tebe zadesilo.. Možda je tvoj čopor nastradao i ti si jedini koji je preostao i sada samo preživljavaš... Da, živiš, no opet zar to mi svi ne radimo? Ponekad je sve što radimo samo preživljavamo, nismo sretni, ni tužni, ni bijesni, ni ljuti, već smo samo umorni... Umorni od svega i želimo malo odmora, ali znamo da ako sada stanemo, gotovo je. Zato nastavljamo... No čak i u svemu tome uvijek postoji ta mala nada da će se nešto promijeniti na bolje, samo ako izdržimo i to nas drži... Je li tako i s tobom? Nadaš da ćeš naći drugi čopor i da će te on prihvatiti.”

Tavian je tada vidio da vuk nije imao sreće. Zaključio je to po njegovim nezacjeljenim posjekotinama. Na desnoj strani glave vidjeli su se veliki ožiljci od kandži. Na nekim mjestima po nogama i leđima također.

Sve u svemu, držao se dobro.

“A što drugo može, neće valjda odustati... Iako je ponekad to stvarno najlakša odluka. Iako da sam ja on, ne bih imao razlog zašto živjeti. Moja jedini razlog za životom je moja sestra... Bez toga bih sigurno već bio mrtav. Čemu živjeti bez svrhe, čemu živjeti kada ti je sve oduzeto i kada si ostao bez ičega... Srećom meni se to nije dogodilo i zato imam razlog za svoje postojanje... A tebi, moj dragi prijatelju, želim da pronadeš svu sreću. Htio sam te ubiti, ali sada neću... možda bih te baš ja zaustavio u pronalasku nečeg boljeg.. Zato neka ti je s srećom, imaj je više nego što sam je imao ja.” Tada je vuk otišao. Tiho. Kao da je bio samo prolaznik u tuđem životu. A i Tavian je nastavio dalje.

Danijel Žaknić, 4.G

Čitatelju, pročitao si odlomak iz uzbudljivog romana o putovanju koje će te odvesti u poslijeratni svijet, koji vode bogate obitelji i kriminalne organizacije, u čijem srcu su se našla dva lika, Tavian i Ryen. Njih dvojica morat će pronaći put kroz sav taj kaos i otkriti ono što im je najbitnije...

SREĆA

Što je sreća?
Pitam se često, ali
Pravi odgovor naći mi je teško.
Za jedne je ljubav što pleše i cvjeta,
Za druge zdravlje rijetkima - sjeta.
Za treće nade, varljive na lotu,
Za neke slatki
Zalogaj torte u životu.
A što je onda sreća za mene,
Pitam se tada uvijek iznova.
Je li majčina ljubav što uvijek
Traje ili osmjeh prijatelja
Što s tobom
Ostaje? Možda
Je sreća zapravo zahvalnost, koja
S tobom uvijek dolazi,
Kroz prijateljstvo koje
traje, a
nikada ne prolazi!

Božena Bačić, 2.G
Lidrano 2026.

BAJKA O KLESARU I PLEMKINJI

U davna, davna vremena na jednome otoku življaše Jure, klesar, prost i pošten. Danju mukotrpnno čekićem klesaše u kamenolomu, a noću sanjaše o Luciji, plemkinji, djevi lijepoj, koja u zidinama grada povazdan čami i njega čeka. Sudbina njihovu ljubav prokle: stražari, grubi i bezdušni čuvaše plemkinju kao komad suhog zlata, a Juri zbog ljubavi njihove tamnicom prijekali.

Jedne noći kad je srebren mjesec nad morskom plaveti bdio, Jure se zaputi u jednu od sedam skrovitih uvala gdje prebiva morska vještica, lijepo no lukavo stvorenje od pjene i ljusaka načinjeno, kako bi je pitao za pomoć. Ona mu zbori: "Pod površinom modrog mora disat ćeš i valove rukama krotiti, ali pazi! Ne laži, ne pokazuj strah, inače ćeš se u kamen, tvrđi od onoga što ga klešeš, pretvoriti." Jure, srcem hrabrim i pravednim, primi njezin dar.

I tako, pod morem kroz tajni prolaz, uđe u zidine grada na kojem most već bijaše podignut. Tamo mletački upravitelj, pohlepan i okrutan pripremao je Lucijinu udaju za trgovca iz Venecije. Jure sa strahom i ponosom izusti: „Ne bojim se ni tebe, ni smrti, zlotvore!“ Prokletstvo ga obuhvati; ruke i noge mu stijenama postaje.

Lucija, srca blaga no neustrašiva, potrča i zagrlji mladića. Gorko zaplače zbog sudbine njegove. Suze joj stadoše teći niz rumene obraze i kapaše po stijenama, zlo se slomi. More se odjednom uzburka, zidine se uzdrmaju, a upravitelj sa stražarima pobježe. Jure opet postade čovjekom, jačim i pametnijim.

Od tada, on i Lucija življahu u miru i sreći pomažući narodu. I živjet će sretno dok valova na svijetu bude. Njihovu ljubav more je k nama donijelo.

Ema Mušić, 1.G

BLATSKI DVOR

Popodne san se prošetala sama po Učijaku i zalizla u jedan dvor. Vidilo se da tun odavna niko ni uliza. Stala sam pod volat i nika me tuga ćapala. Kad bi zna govorit, svašta bi pripovidi.

Okolo su bili pitari, ali u njima više ni bilo cvića. U kantunu na fižulu niko ni sedi, samo je brag viri. Na kući su škure dobota otpale kako da je kogod na prišu sve osti. Mislila san, sama sobom, kako se to dogodilo, kako odjedanput za ovi dvor više niko ne mari. Sela san na fižul. Kroz glavu mi prohodu svakakve misli: kako je u pitaru cviće cvalo, na fižulu sedila je baba, a kolo nje se četiri sina igrala. Iz kuće je vonjalo zeje, a stara teta je unutra kašjala.

Kako su godišća prohodila, baba je i prababa ostala. Misto na fižulu, sad je na katridi prid kućon sedila. Kolo nje su se sad praunučad igrala, a ona bi kadikad iz žepa koji bombon izvukla da mater ne vidi, a pa bi i meni i njoj stala pripovidat kako je bilo u njezino doba. U dvoru je tada bilo toliko dice, puno se tega važnega tun događalo.

Baba bi pripovidala kako se u dvoru rodila, kako joj je u dvoru mat obid za vjenčanje parićala, kako je iz dvora ispratila didu i kako je na račun dvora toliko puti ćapala. Oli ni pomela dobro, oli ni ulizla u kuću kad je mat rekla.

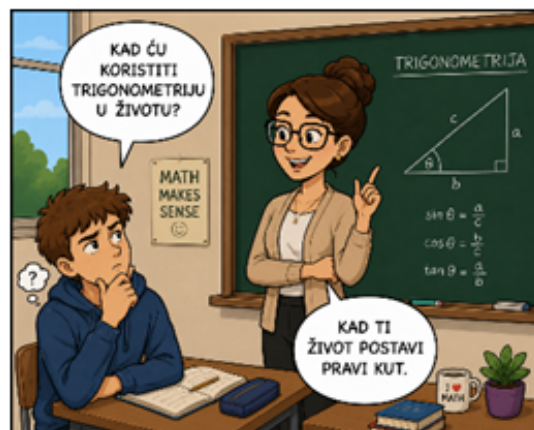
Protrčala je tudas maška pa me na brzinu rasvantala. Ostila san dvor počivat, pa put doma pomalo išlaća. Na klupi ni sedila baba. Samo je u vrtlu osta stari šipak što me kadikad u to doba vrati da ne bi zaboravila koliko mi sve to znači.

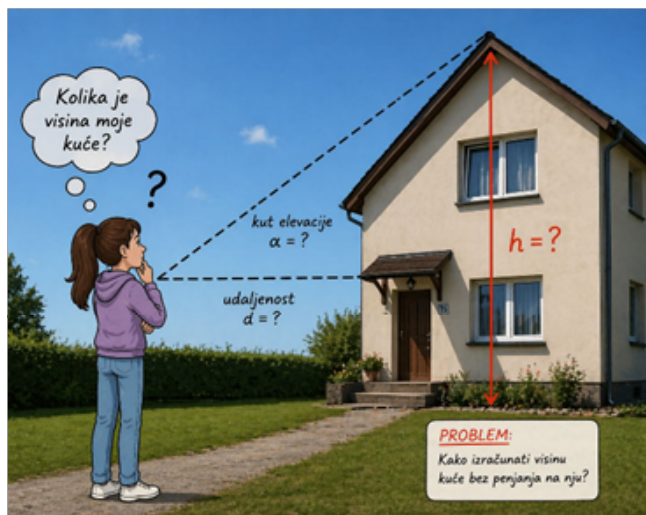
Katarina Bačić, 4.G

Matematika na terenu

Matematika se često povezuje s formulama i računima u kojima učenici vrlo često ne vide smisao, no učenici drugog razreda gimnazije pokazali su kako se matematičko znanje može primijeniti i izvan školskih klupa.

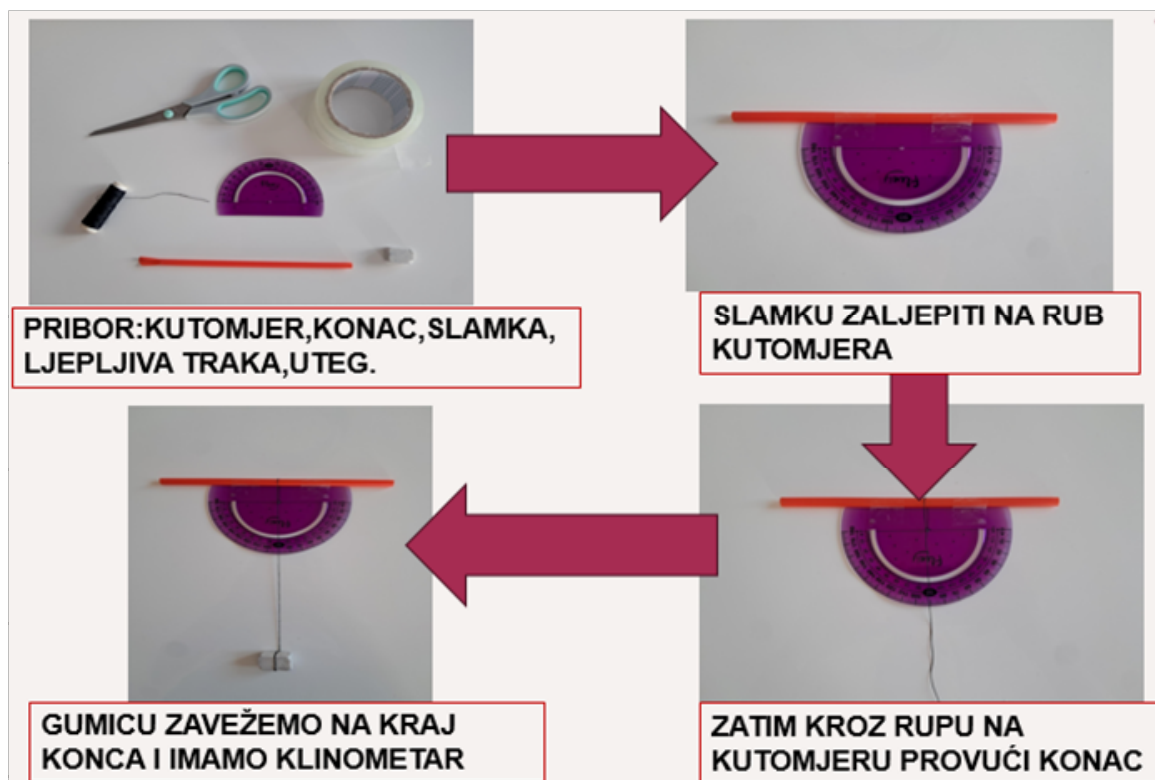

Problem kojim su se učenici bavili bio je određivanje visine objekta koji nije moguće jednostavno izmjeriti, poput stabla, kuće, stupa, ulične lampe...

„Bez alata nema zanata“

- metar
- klinometar – jednostavan instrument za mjerenje kuta elevacije koji su učenici samostalno izradili

Izlazak na teren i odabir objekta

Postupak mjerenja

Prvi korak: metrom izmjeriti vlastitu visinu očiju

Drugi korak: odmaknuti se od objekta na određenu udaljenost i tu udaljenost izmjeriti metrom

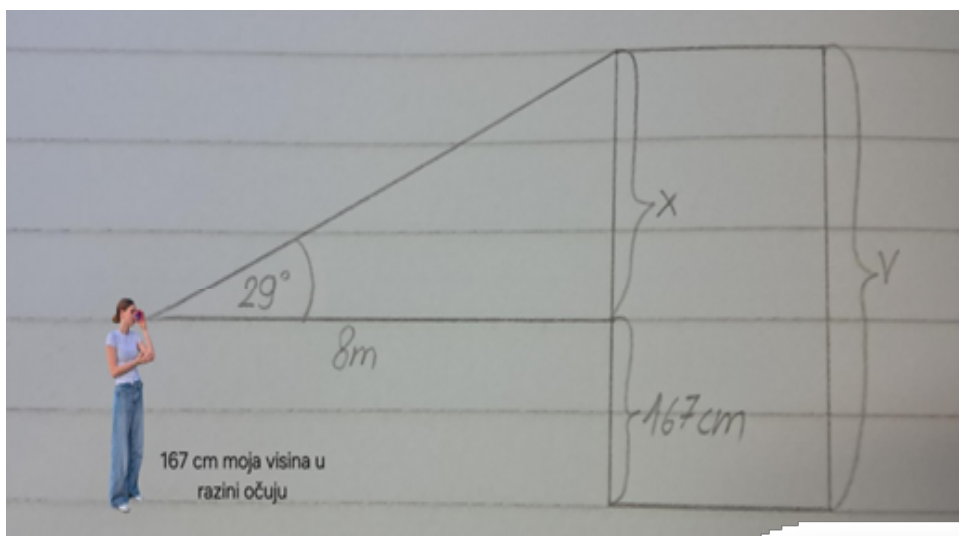
Treći korak: na odabranoj udaljenosti izmjeriti kut elevacije pomoću klinometra

Kroz slamčicu naciljamo vrh promatranog objekta, konac zadržimo u trenutnom položaju i očitamo za koliko se stupnjeva konac odmaknuo od 90° . Na taj način izmjerili smo kut pod kojim vidimo vrh objekta – kut elevacije.

Matematički izračun

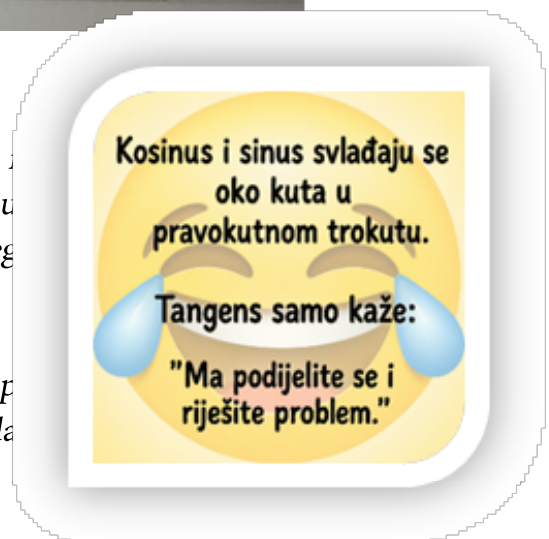
Primjenom trigonometrije pravokutnog trokuta na dobivene rezultate mjerenja, jednostavnim računom dobivamo traženu visinu promatranog objekta.

Matematika je ipak zanimljiva i korisna!

„Naučila sam da pomoću običnog kutomjera, malo konca i poznavanja trigonometrije mogu približno odrediti visinu bilo kojeg objekta iz moje okoline; od visine kuće do najvišeg stabla u parku.“

„Ovaj praktični rad pokazao je da matematika nije samo skup pravila u bilježnici, već moćan alat koji nam omogućuje da razumijemo svijet oko sebe.“

Mentorica Ana Dragojević i učenici 2.G

Recenzija knjige *Mladost ludost* autora Sandija Muheljića

*„Ne smijemo vjerovati onome što drugi govore, ako mi sami osjećamo drugačije.
I ne smijemo suditi svoju budućnost prema prošlim neuspjesima.
Upravo nas neuspjeli pokušaji na kraju dovedu do pravog rješenja.
Dozvoli sebi da težiš zvijezdama čak i ako ti djeluju visoko.“*

Knjiga *Mladost ludost* autora Sandija Muheljića zanimljivo je i iskreno djelo koje na drukčiji način prikazuje proces odrastanja i sazrijevanja. Riječ je o svojevrsnoj autobiografiji u kojoj autor kroz niz osobnih priča progovara (govori) o vlastitim pogreškama, iskustvima i životnim lekcijama. Posebnost ove knjige leži u njezinoj otvorenosti i iskrenosti. Autor bez uljepšavanja opisuje svoje uspone i padove, zbog čega se čitatelj može lako poistovjetiti s njegovim iskustvima. Priče su često duhovite, ali i poučne, te pokazuju kako mladost često donosi nepromišljene odluke iz kojih se kasnije uči. Upravo je to i glavna poruka knjige – pogreške su sastavni dio života i važno je iz njih nešto naučiti.

Tematski, knjiga obuhvaća širok spektar područja - od školovanja, i poduzetništva do ljubavi, prijateljstva i osobnog razvoja. Autor nastoji mladim čitateljima približiti stvarne životne izazove te ih potaknuti da razmišljaju o vlastitim izborima i budućnosti.

Stil pisanja je jednostavan, pristupačan i moderan što knjigu čini zanimljivom i onima koji inače ne vole čitati. Upravo zbog toga može biti posebno zanimljiva mladima, jer na zabavan način prenosi važne životne poruke. Autorova izrazita otvorenost, iskrenost i detaljno iznošenje osobnih pogrešaka i turbulentnih epizoda iz mladosti, uz poneku neprimjerenu riječ, pridonose dojamu autentičnosti, no neki bi čitatelji mogli takav pristup doživjeti previše izravnim ili napadnim.

Mladost ludost je poučno i inspirativno djelo koje pokazuje da je mladost vrijeme istraživanja, pogrešaka, učenja, izazova i brojnih mogućnosti. Preporučuje se svima koji žele bolje razumjeti sebe i izazove odrastanja, ali i onima koji traže motivaciju i životne savjete iz stvarnog iskustva.

O autoru

„I tko sam ja da mogu pisati o ovim stvarima? Prvenstveno sam perspektivan mladi dečko iz Slovenije koji od svoje šesnaeste godine živi sam. Zbog toga sam sve ove životne lekcije usvajao na najteži mogući način. Glavom kroz zid. Ali sam ih upravo zato mogao zapisati na tako poučan i zabavan način. Cilj mi je da drugim mladima uštedim mnoge boli i gluposti. S ovim znanjem svaki će tinejdžer imati čvrste temelje za nastavak života. Knjiga je puna lekcija, a ako čitatelj ponese samo jednu, ponijet će puno!“

Prema preporuci školske knjižničarke Katarine Vidović Žanetić

ERASMUS+ Sedam godina otvaranja vrata svijeta

U vremenu kada se obrazovanje sve više širi izvan učionica, naša škola već sedam godina dokazuje da znanje nema granica. Sudjelovanje u Erasmus+ projektima postalo je više od dodatne aktivnosti – ono je danas važan dio identiteta škole, njezina razvoja i mogućnosti koje pruža učenicima i nastavnicima.

Sve započinje dugotrajnim i zahtjevnim procesom prijave na Erasmus+ natječaj. Mjesecima unaprijed analiziraju se potrebe škole, definiraju ciljevi, planiraju aktivnosti i izrađuje detaljan financijski i organizacijski okvir. Iza svake odobrene prijave stoje sati predanog rada, stručnosti i jasne vizije razvoja škole u europskom kontekstu.

Kontinuitet rada potvrđuju i konkretni rezultati. Od 2019. godine do danas škola je priskrbila 450.000 eura bespovratnih sredstava, omogućivši mobilnost za 139 učenika i 28 nastavnika. No, iza tih brojkri kriju se mnogo važnije priče, priče o prvim putovanjima, novim iskustvima i promijenjenim pogledima na svijet.

Učenici su kroz projekte boravili u različitim europskim zemljama poput Španjolske, Portugala, Danske, Finske, Austrije i Njemačke. Tamo su učili u stvarnom radnom okruženju, upoznavali suvremene tehnologije, ali i različite kulture i načine života. Za mnoge od njih to je bilo prvo putovanje izvan Hrvatske, prvi let avionom i prvo iskustvo samostalnog života, prvi put u situaciji da se moraju snaći sami, na stranom jeziku, u novom okruženju.

Upravo u tim trenucima, izvan poznatog i sigurnog, događa se ono najvažnije – osobni rast. Učenici ne usvajaju samo stručna znanja, već razvijaju sposobnost komunikacije, snalažljivost i samostalno donošenje odluka. Postupno shvaćaju da svijet nije nedostižan i da njihove mogućnosti nisu unaprijed ograničene. Ono što započinje kao putovanje, prerasta u iskustvo koje mijenja perspektivu jer povratak kući više nikada nije isti.

Posebna vrijednost Erasmus+ projekata dolazi do izražaja upravo u kontekstu naše škole. Kao škola s malog otoka, kroz ove projekte učenicima se otvaraju mogućnosti koje bi im inače bile teško dostupne. Oni ne samo da stječu nova znanja, nego i razvijaju samostalnost, odgovornost i vjeru u vlastite sposobnosti. Vrlo brzo shvaćaju da mogu ravnopravno sudjelovati u europskom obrazovnom i profesionalnom prostoru te da njihov potencijal nadilazi lokalne okvire.

Istovremeno, nastavnici jačaju svoje kompetencije, razmjenjuju iskustva s kolegama iz drugih zemalja i unose inovacije u svakodnevni rad. Time korist projekta ne ostaje samo na pojedincima, već se prenosi na cijelu školu i zajednicu.

Organizacija ovakvih projekata iznimno je složena – od pronalaska pouzdanih partnera i planiranja mobilnosti do osiguravanja sigurnosti i kvalitete boravka sudionika. Pripreme uključuju stručne, jezične i kulturološke radionice, a u cijeli proces uključeni su učenici, nastavnici, roditelji i projektni tim.

Teme projekata uvijek su usklađene s ključnim Erasmus+ prioritetima – održivost, STEM, digitalna transformacija, zelena tranzicija – čime škola aktivno sudjeluje u stvaranju modernog i odgovornog obrazovnog sustava.

Tu priča ne staje. Novi projekti već su u pripremi, a sljedeći korak vodi prema Irskoj i temama financijske pismenosti mladih.

Erasmus+ u našoj školi nije prolazna faza, već dugoročno ulaganje u znanje, iskustvo i budućnost učenika. Erasmus+ je postao dio identiteta naše škole – simbol otvorenosti, kvalitete i usmjerenosti prema budućnosti. Svaki novi Erasmus + projekt donosi nova znanja, nova iskustva i dodatnu motivaciju za daljnji rad.

Borka Petković, stručni suradnik psiholog

LAŽEŠ KAKO CVIT OD MASLINE . . .

Svakom su narodu pa tako i našem svojstvene poslovice, uzrečice i izreke kao sažeti, slikoviti i oštroumni izričaji koji prenose životno iskustvo i mudrost ranijih generacija. One služe kao temelj kulturne baštine, često naglašavajući moralne vrijednosti, rad i razumijevanje prirodnih pojava. Raspitali smo se kod naših starijih za neke takve izreke i pokušali pronaći imaju li one znanstveno uporište. Evo što smo pronašli.

Po vejače, loza plače. U po marča, pupak vanka.

Objašnjenje: Sredinom veljače iz reznih mjesta na lozi se pojavljuje sok, što je znak da treba prestati s rezidbom. U ožujku počinju bubriti pupoljci vinove loze i drugih voćaka jer vrijeme postaje toplije.

U po marča sipa i skomarča

Objašnjenje: U ožujku se najbolje love sipe i skomarče (orade). Sipe se drže u skupinama tražeći partnera za mriještenje i dolaze bliže obali, a skomarče nakon zimskog mriještenja dolaze u pliće more na intenzivno hranjenje.

Kad lastavice letu nisko, daž će

Objašnjenje: kukci i insekti kojima se hrane lastavice zbog velike vlage u zraku i niskog tlaka lete bliže tlu pa i lastavice koje se njima hrane moraju letjeti nisko. Visoka vlaga i niski tlak karakteristike su ciklonalnih poremećaja i donose kišu.

Vuče dolac

– odgovor na pitanje zašto je u Prigradici u mandraču ili u Brni na žalu i liti hladno.

Objašnjenje: Kad zrak naiđe na uski prolaz (između dva brda, kroz dolac) prisiljen je gibati se znatno brže kako bi jednaka količina zraka u istom vremenu prošla kroz prostor, odnosno da protok ostane isti. U fizici je takva pojava objašnjena Bernoullijevom jednadžbom.

Cukar je studen

– moglo se nekad čuti u konobama prilikom proizvodnje vina, pogotovo ako je vrijeme bilo hladno, jer se dodavanjem šećera u mošt temperatura dodatno snižavala što je otežavalo vrenje.

Objašnjenje: Tijekom otapanja šećera, energija iz okoline (tekućine) se troši za razbijanje kristalne rešetke šećera, zbog čega se tekućina hladi. To je karakteristika endotermnih reakcija.

Kiša u vinogradu, zlato u torbi.

Objašnjenje: poslovice se odnosi na kišu koja pada u pravo vrijeme (tijekom ranog proljeća) što omogućuje vinovoj lozi normalan rast i razvoj grozdova, što je preduvjet bogate berbe i „zlata u torbi“.

Suho lito mokre bačve. Mokro lito suhe bačve

Objašnjenje: suprotno prethodnoj poslovi, ova se odnosi na kišu koja pada u „nevrijeme“. Znači da previše kiše tijekom ljeta (kada grožđe dozrijeva) uzrokuje bolesti loze (poput plamenjače) i lošu kvalitetu ili malu količinu grožđa, što na kraju rezultira praznim („suhim“) bačvama. A ako je ljeto suho, grožđe će biti kvalitetno pa će biti dobrog vina („mokre bačve“)

Drva se siču između dvi Gospe

Objašnjenje: Drva posječena u ovom razdoblju (između Vele i Male Gospe odnosno od 15.kolovoza do 8. rujna) manje su vlažna, brže se suše (do zime) i daju bolju toplinu, jer je drvo tijekom vrućeg ljeta usporilo kolanje sokova.

Čini se da je uje vrh vode

- izraz za nekoga tko sebe smatra boljim od drugih

Objašnjenje: ulje ima manju gustoću od vode i uvijek, bez obzira na redoslijed ulijevanja i jačinu miješanja, ispliva iznad vode.

Boje da te guja uji, nego marčano sunce ogrije.

Objašnjenje: Iako se čini da je nakon zime ugodno, sunce u ožujku je varljivo i “opasno”. Njegove zrake mogu biti izuzetno jake i uzrokovati opekline prije nego što postanemo svjesni, jer nakon zime koža nije navikla na UV zračenje.

Tri marčane bure vaja da zapušu.

Objašnjenje: Tri marčane bure pučko su vjerovanje o trima jakim burama koje pušu u ožujku (marču), označavajući oproštaj zime. Iako pučka meteorologija navodi datume poput 7., 17. i 27. ožujka, meteorolozi ističu da je to često mit, a klimatolozi DHMZ-a potvrđuju kako nema pravilnosti u tim datumima, te da bure često izostaju. Ipak, ožujak je mjesec u kojemu sunce, nakon zime, počne intenzivnije zagrijavati kopno, dok je more još hladno pa se stvaraju idealni uvjeti za vjetar koji će puhati s kopna na more, a to je najčešće bura.

Lažeš kako cvit od masline.

Objašnjenje: Velika očekivanja, malo rezultata: Maslina u cvatu izgleda predivno i obećava ogroman urod (puno cvjetova), ali se od te silne raskoši oplodi manje od 10% cvjetova. Još ako pada kiša preko cvijeta, ako tijekom ljeta bude prevelika suša, ako se razviju pogodni uvjeti za nekoliko generacija maslinove muhe urod može biti zanemariv u odnosu na ono što je obećavala maslina u cvatu.

Prikupili i priredili: Katarina Petković (2.G), Ivan Laus (1.G), Toni Šeparović (1.G) i prof. Ivana Biško

PROPAST KOPILE

Kopila je ilirsko gradinsko naselje smješteno na brdu Kopila, također zvano u nekim starijim spisima, Stražišće. Naselje je smješteno na strateški važnoj poziciji koja je omogućavala obranu od neprijatelja te nadzor prometnih puteva i polja Blato iznad kojeg je naselje smješteno, a bilo je izvor hrane za njegove stanovnike. Kopila je bila na svom vrhuncu kada je naglo propala u 1. st. pr. Kr. nakon dugo vremena prkošenja rimskoj vlasti.

1. razred Srednje škole „Ivo Padovan” Blato na nekropoli

Kopila je bila jedno od najvećih i najmoćnijih naselja na prostoru našeg otoka za svoje vrijeme, čemu svjedoči ogroman broj metalnih, keramičkih, koštanih i staklenih nalaza razasutih po cijelom brdu, te ostatci građevina, kao što je nekropola i obrambeni zid na akropoli, što je po prvi put zabilježio prvi načelnik općine Blato Nikola Ostoić u svojoj knjizi *Compendio storico dell'isola di Curzola per Nicolò Ostoiich da Blatta di Curzola* (anno 1858), Zara, 1878, 111-112: „Na strani od bure u odnosu na polje Blato nalazi se brdo po imenu Stražišće na vrhu kojeg su velike hrpe kamenja i srušenih zidova, kao i jama iskopana u stijeni, što nam ukazuje na drevni obrambeni sustav protiv neprijateljskih napada iz smjera uvale Borove. Na tom brdu nađeno je rimskih kovanica, ukrasnih igala, starih srebrnih kopča, nakita, etrurskih vaza (odnosi se općenito na antičke vaze, samo su se u Ostoićevo vrijeme nazivale „etrurske”), a nađena je i glava ovna spomenuta u petom poglavlju ovog kompendija.” Nema sumnje da je Kopila bila moćna te da je imala doticaja s ostalim kulturama. No od svih nalaza s Kopile, nema nalaza koji datiraju iz vremena poslije 1. st. pr. Kr., što ukazuje na to da se u 1. st. pr. Kr. život na Kopili ugasio. Kako se najveće naselje na otoku može ugasi samo tako?

Kako bi objasnili gašenje života na Kopili, moramo uzeti u obzir jednu aktivnost koju su Iliri redovito izvodili, i čini se da su bili dobri u njoj, a ta aktivnost je gusarenje. Jednu epizodu koja spominje gusarenje od strane Ilira, pa čak i sam otok Korčulu, koja je datirana u 180. godini pr.Kr.

napisao je rimski povjesničar Livije: „L. Duronius, pretor u Iliriji, ove se godine vratio u Brindizij. U izvješću o svom radu, on bez oklijevanja optužuje Gentija, kralja Ilirije za gusarstvo: iz njegova su kraljevstva sve lađe koje su pustošile obale gornjeg mora. Kaže dalje da je poslao izaslanike kralju da se dogovore s njim, ali nisu imali mogućnost sastanka. Gentijevo izaslanstvo otišlo je u Rim i objasnilo da je Gentije bio bolestan kad se trebao sastati s Rimljanima.

Zamolio je Senat da ne prihvati spletke koje su napravili Gentijevi neprijatelji. Kao odgovor ovome, Duronije je dalje rekao da su štete učinjene mnogim rimskim građanima i latinskim saveznicima u njegovoj vlasti, te da je obaviješten da su rimski građani zatočeni u Korčyri. Senat je odlučio da se svi oni dovedu u Rim i da pretor C. Claudius treba ispitati njihov slučaj. Do tada se ne treba dati nikakav odgovor Gentiju” (Livije, 40.42.5). Taj je događaj jedan od izravnih povoda za 3. Ilirski rat (169.-168. pr. Kr.) i kasnije potpuno gašenje Ilirske države. Očito je da su Iliri bili gusari, što je ometalo plovidbu, odnosno trgovinu na Jadranu, a to je smetalo i Rimljanima i Grcima. Njihovo gusarenje je rezultiralo gašenjem Ilirske države kada je Oktavijan, budući rimski car August pokorio cijelu Iliriju u razdoblju od 35.-33. godine pr. Kr.

Fotografije s Kopile - privatna zbirka

Njegova se vojska pod zapovjedništvom Marka Vipsanija Agripe, Oktavijanovog prijatelja i kasnije zeta, iskrcala na otok Korčulu i Mljet te ubila sve koji su sposobni boriti se, a ostale prodala u roblje o čemu je pisao rimski povjesničar Apijan: „Druge koji su se tome protivili (plaćanju tributa), Meličane i Korkirane koji nastanjuju otoke i prakticiraju gusarstvo, on (Oktavijan) potpuno uništi, ubijajući mlade, a ostale prodajući kao roblje...”. O tome da sukobi i nisu bili baš bezazleni svjedoči

Fotografije s Kopile - privatna zbirka

to da su Rimljani smjestili taj sukob u kategoriju onih gdje je rimskoj vojsci pružen značajan otpor. Nakon što je Oktavijan izbrisao sve stanovnike otoka Korčule, te pokorio cijelu Iliriju, Korčula ostaje nenaseljena sve do 1. st. poslije Krista kada se pojavljuju rimske vile rustike, gospodarska imanja u vlasništvu rimskih građana, od kojih su neke možda i bile u vlasništvu zapovjednika koji su zaslužni za osvajanje otoka.

Ukratko, Kopila je bila najveće naselje na otoku koje je nadziralo važan plovni put, što je i utjecalo na njezin razvoj. Oni su prakticirali gusarstvo, a to je ometalo trgovinu Grka i Rimljana, pa je to rezultiralo da Oktavijan dođe ovdje sa svojom vojskom i pobije sve mlade, a ostale proda u roblje, nakon čega na otoku više ne živi nitko. Oktavijan je uspješno pokorio i otok Korčulu i cijelu Iliriju, a zemlju na Korčuli je kasnije podijelio i dao rimskim građanima, najvjerojatnije zapovjednicima koji su sudjelovali u vojnom pohodu na sam otok.

Izvori: Otok Korčula od najranijeg vremena do kraja prapovijesti, urednik Dinko Radić; Grad mrtvih nad poljem života, Ivo Fadić, Anamarija Eterović Borzić; Zbornik radova Blato do kraja 18. st. (svezak 1), Teo Šeparović (Kopila, Dinko Radić); Župa Blato od 4. do 20. stoljeća, don Ivo Protić, 1976.

Toni Šeparović. 1.G

OBILAZAK BLATSKIH CRKVICA

Blato odiše sakralnošću o čemu svjedoče brojne crkvice koje se nalaze u našem mjestu i njegovoj okolici. Vrijedne ruke gradile su ih kamen po kamen, vođene vjerom, snagom i zavjetima. Danas one predstavljaju neprocjenjiv dio kulturne i duhovne baštine našega mjesta. Ponekad se zapitamo koliko je truda, odricanja i ljubavi bilo potrebno da bi nastale.

Koja je to snaga nosila ljude i kolika ih je vjera vodila u njihovoj izgradnji? Šetnja do tih crkvica uvijek je posebno iskustvo. Dovoljno je otvoriti njihova stara vrata i osjetiti mir koji čuvaju stoljećima. Svaki novi posjet donese novu priču, zanimljiv podatak ili poticaj na razmišljanje o vjeri, ljubavi i životu naših predaka.

Učenici naše škole svake godine obilaze blatske crkvice i upoznaju njihovu ljepotu i vrijednost. Budući da ih ima mnogo, ovoga smo puta odabrali one koje se nalaze u samome mjestu.

Crkvice sv. Jeronima

Prva crkvice koju smo posjetili je crkvice svetog Jeronima jer se nalazi najbliže školi. Ujedno je riječ o prvoj župnoj crkvi u Blatu. Blaćani ga nazivaju sv. Jerolimom, a poznat je kao zaštitnik Dalmacije, učenika i studenata. Njegov blagdan slavi se 30. rujna.

Crkvica sv. Križa

Prva crkvica koju smo posjetili je crkvica svetog Jeronima jer se nalazi najbliže školi. Ujedno je riječ o prvoj župnoj crkvi u Blatu. Blaćani ga nazivaju sv. Jerolimom, a poznat je kao zaštitnik Dalmacije, učenika i studenata. Njegov blagdan slavi se 30. rujna.

Crkvica sv. Ivana Evanđelista

Crkvica sv. Ivana Evanđelista prvi se put spominje u 14. stoljeću, iako točna godina njezine gradnje nije poznata. Posvećena je Ivanu Evanđelistu, piscu Radosne vijesti. Njegov blagdan slavimo 27. prosinca.

Crkvica sv. Barbare

U našem se mjestu posebno časti sveta Barbara, mučenica iz 4. stoljeća. Njezine relikvije danas se nalaze u Ukrajini. Prema predaji, Franko Mirošević dao je sagraditi ovu crkvicu kako bi ispunio zavjet koji je dao Bogu. Obećao je da će, ako bude spašen iz turskoga zarobljeništva, podići crkvicu. Tako je i bilo. Blagdan sv. Barbare slavimo 4. prosinca.

Crkvice Gospe Nuncijate

Blaćani ovu crkvicu nazivaju crkvice Gospe Nuncijate. Sveta misa u njoj se slavi 25. ožujka, na blagdan Blagovijesti. Šimun Nalešić preživio je gusarski napad te je u 17. stoljeću, iz zahvalnosti i zavjeta, dao sagraditi ovu crkvicu

Crkvice Gospe od Zdravlja

Do crkvice Gospe od Zdravlja vodi strm uspon, ali trud se itekako isplati. Posebnu pažnju privlače prozori na kojima piše: „Moli za nas.“

Na blagdan Gospe od Zdravlja, 21. studenoga, brojni vjernici dolaze pomoliti se, zapaliti svijeće i ostaviti svoje zavjete. Mnogi vjeruju da Gospa čuje i uslišava njihove molitve.

Crkvice sv. Liberana

Na putu prema prekrasnoj blatskoj uvali Prigradici nalazi se crkvice sv. Liberana.

Za njezinu je gradnju Ivan Milovčić ostavio dukat i lampadu. Crkvice je sagrađena u 17. stoljeću i posvećena sv. Liberanu, biskupu

Crkva Presvetoga trojstva (sv. Lucije)

Ova crkva nosi naziv Presvetoga Trojstva, no Blaćani je često nazivaju crkvom sv. Lucije jer pogled odmah privlači fotografija svete Lucije. Crkva je sagrađena u 17. stoljeću. Vrata ove crkve posebno su otvorena 13. prosinca, kada se slavi sv. Luca, zaštitnica slijepih i slabovidnih.

Crkvica sv. Vida

„Sveti Vid sve vidi...“

Potrebno je malo truda i dobre kondicije kako bi se stiglo do crkvice sv. Vida, sagrađene 1650. godine. Smatra se da među blatskim crkvicama ima najskladnije proporcije.

Dao ju je sagrađiti splitsko-makarski biskup blatskoga podrijetla Marko Kalogjera.

Crkva sv. Križa

Crkva sv. Križa na novom groblju čiji je temeljni kamen blagoslovljen 19. veljače 1905.

Svake godine na blagdan Svih svetih u popodnevnim satima Blaćani odlaze na svetu misu jer je tada patron župe. Posjećuju i grobove svojih pokojnika da bi im molitvom i paljenjem svijeće otvorili rajska vrata.

„Mi molimo za njih, a oni mole za nas.“

Ovo je samo dio bogate priče o blatskim crkvicama. Ostalo ih je još mnogo koje tek trebamo obići i bolje upoznati. Što ih više otkrivamo, to više shvaćamo koliko kulturnoga, povijesnog i duhovnog bogatstva čuva naše mjesto, otkrivajmo ga polako i strpljivo!

Učenici 1.G , 1.EMA, vjeroučiteljica Kristina Žaknić i nastavnik Tomislav Nadilo

INTERVJU

Razgovor vodila Lucija Franulović, 4.G

„Dajte mi najgori razred!“

Nakon dugogodišnjega rada u obrazovanju, nastavnik elektrotehničke skupine predmeta Vinko Rubeša, dipl. ing. elektrotehnike odlazi u zasluženu mirovinu. Kroz desetljeća rada ostavio je velik trag među učenicima, ne samo kroz znanje koje je prenosio, nego i kroz životne vrijednosti kojima ih je učio. U ovome razgovoru ispričao nam je kako su izgledali njegovi počeci, koliko se promijenila elektromehanika, ali i što danas smatra najvažnijim za mlade ljude. Tijekom svoje bogate karijere nastavnik Vinko Rubeša radio je u različitim područjima elektrotehnike i elektromehanike. Kroz život je prošao brojne izazove uključujući i više stečajeva poduzeća u kojima je radio, no nikada nije izgubio volju za radom i učenjem.

Za početak, što Vas je motiviralo da postanete nastavnik?

Moj životni put nije bio jednostavan. Budući da sam u ranoj mladosti iskazao svoj likovni talent, želio sam upisati Likovnu akademiju, ali tada nije bilo financijskih mogućnosti za takav studij. Prve dvije godine Opće srednje škole završio sam u Veloj Luci, a drugedvije u Tehničkom školskom centru u Splitu – elektrotehnička škola. Nakon završetka srednje škole otišao sam u Zagreb studirati elektrotehniku. Po završetku studija zapošljava se u „Tvornici elektroničkih uređaja (TEU)“ – Vela Luka čiji sam bio stipendist za vrijeme školovanja. Poslije prvog stečaja u TEU izrađivao sam suvenire za cijeli otok pa i do Dubrovnika. Godine 1996. zaposlio sam se u brodogradilištu „Greben“ kao glavni projektant elektroenergetike i elektronike. Projektirao sam glavne razvodne ploče i razvodne sustave, upravljačke panele. Signalne jarbole na različitim plovilima od ribarskih brodova, policijskih ophodnih brodova, čamaca za spašavanje, katamarana pa do školskog broda „Kraljica mora“.

U školstvo sam ušao jer sam želio raditi s mladima. Kad sam prvi put došao u školu u Veloj Luci 1985. godine, rekao sam: „Dajte mi najgori razred po vladanju.“ Uvijek sam volio izazove i smatrao sam da se s mladima može puno postići razgovorom, razumijevanjem i primjerom.

Koje su tehnologije ili alati utjecali na kvalitetu nastave za elektromehaničare?

Najviše su pomogli praktični alati i moderna oprema. Nastavu sam uvijek temeljio na konkretnim zadacima jer učenici najbolje uče kada nešto sami naprave. Kolege i ja smo izrađivali panele za učenje kako bi učenici lakše razumjeli gradivo kroz praksu.

U elektrotehnici je važno da učenik ne radi u grču. Mora biti smiren, usredotočen i odgovoran jer mora kontrolirati napon i razumjeti što radi.

Koje vještine smatrate ključnima za današnje učenike?

Prvo treba biti dobar čovjek. Tek nakon toga dolaze volja i znanje. Znanje bez karaktera nije dovoljno. Uvijek sam govorio učenicima da budu poštteni, odgovorni i uporni.

Važno je prepoznati kada netko ima afiniteta za određeno područje i poticati ga da se razvija u tome. Mladi trebaju podršku i priliku da pokažu ono što znaju.

Što biste savjetovali učenicima koji žele postati elektromehaničari?

Najvažnije je steći radne navike i biti uporan. Ovo je struka u kojoj se stalno mora učiti jer tehnologija brzo napreduje. Danas je problem što je sve manje radnih mjesta, ali dobar i marljiv čovjek uvijek će pronaći svoj put. Smatram da je uspjeh kada kao inženjer stvoriš posao i za druge ljude. Na kraju radnog vijeka ostaje mi žal što nisam sa svojim kolegama uspio stvoriti više proizvodnih radnih mjesta za budućnost koja su po mom mišljenju osnova za ostanak mladih na našem otoku.

Po Vašem mišljenju što bi još moglo poboljšati srednjoškolsko obrazovanje?

S obzirom na stanje u društvu i izazove na koje nailaze mladi roditelji i djeca, uveo bih dva nova osnovna predmeta: roditeljski odgoj i domaćinstvo.

Hoće li Vam nedostajati rad u školi?

Sigurno hoće. Kada ste okruženi mladima, i sami se osjećate mlade. Mladi djeluju povratno na nas i zato je okruženje jako važno.

U školi sam proveo velik dio života i nosim puno lijepih uspomena.

Kako planirate provoditi vrijeme u mirovini?

Velika mi je želja vratiti se slikarstvu. To je poriv koji nije nikad nestao. Volio bih ponovno slikati, sjediti na terasi i posvetiti se umjetnosti koju sam nekad morao ostaviti po strani. Uz to, planiram se više baviti i poljoprivredom.

Imate li poruku za kraj?

Djeca su naše najveće blago. Možemo imati kuće i automobile, ali ako ne usmjerimo djecu na pravi put, nema dobre budućnosti. Uvijek im treba dati priliku, podršku i razumijevanje.

Želim Vam svako dobro i hvala na razgovoru.

Moje misto, Vinko Rubeša, 1995. , ulje na platnu, 80X60 cm.

MOBITELI I MI

Koliko nas ekrani zaista kontroliraju?

Donosimo rezultate ankete o korištenju mobitela među našim srednjoškolcima!

Koliko smo zapravo ovisni o mobitelima? Spajaju li nas društvene mreže ili nas udaljavaju? Ima li razlike između mladića i djevojaka? U sklopu nastave psihologije, učenici 2. razreda gimnazije proveli su istraživanje o korištenju mobitela i društvenih mreža te njihovom utjecaju na svakodnevni život i osjećaje. Cilj istraživanja bio je otkriti koliko vremena provodimo online, kako to utječe na naš san, raspoloženje i samopouzdanje te prepoznati navike koje mogu biti rizične.

Jeste li znali da statistički podaci pokazuju da prosječan srednjoškolac provede više od 4 sata dnevno na mobitelu? Naše istraživanje pokazalo je da te brojke nisu daleko od stvarnosti.

Anketirali smo 93 učenika naše škole (od 1. do 4. razreda) i došli do zanimljivih – ali i pomalo zabrinjavajućih – podataka.

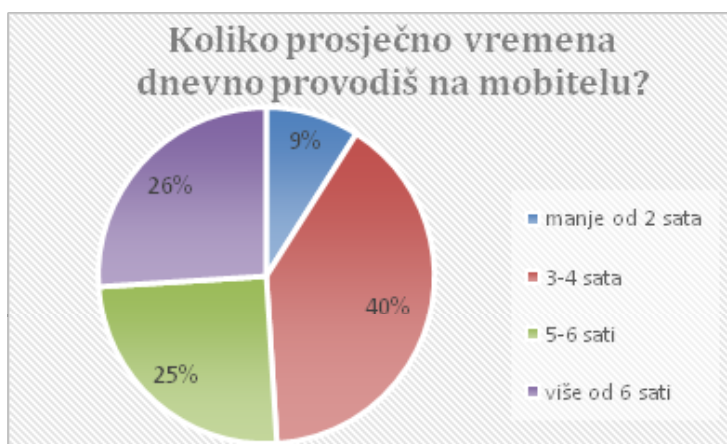
OPĆI DOJAM: Vrijeme curi kroz prste

Već se sramimo reći „Evo me za 5 minuta”, jer svi znamo da će proći sat vremena „skrolanja“ dok se sjetimo da smo obećali doći za 5 minuta. Naši rezultati to potvrđuju:

51% nas provede 5 ili više sati dnevno na mobitelu.

Čak četvrtina učenika (26%) priznaje da na mobitelu provede više od 6 sati dnevno. To je skoro cijeli radni dan.

Najviše vremena odlazi na društvene mreže, dopisivanje i gledanje videa, dok je učenje tek na začelju.

Koje su to mreže koje nam kradu vrijeme? TikTok, Instagram i Snapchat su apsolutni pobjednici, dok su Facebook i ostali daleko iza.

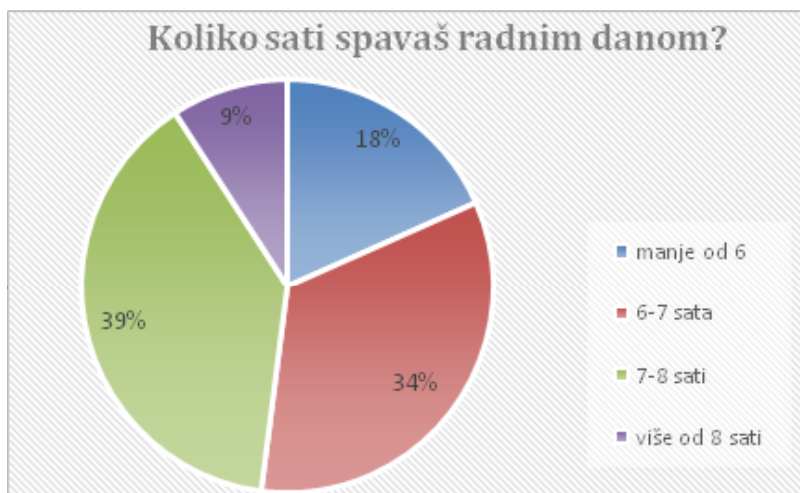
KRAĐA SNA: Kad „još jedna epizoda” postane zora

Jedan od najvećih problema koji smo uočili je utjecaj mobitela na san:

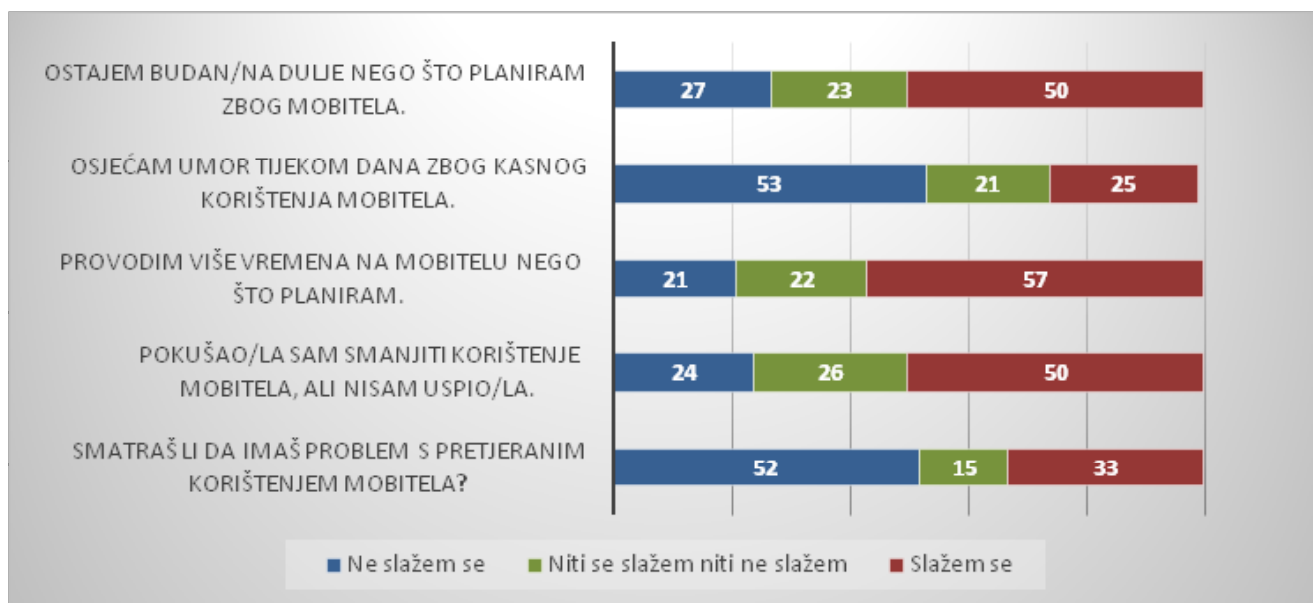
60% nas spava 7 sati ili manje, što je za našu dob premalo.

Skoro 20% učenika spava manje od 6 sati.

Krivac? 50% nas ostaje budno duže zbog mobitela, a 25% se danju osjeća umorno zbog toga.

Priznajmo sami sebi – koliko puta smo rekli “još samo jedan video”, a zatim shvatili da je prošlo 2 ujutro? Pogledajte detaljnije naše rezultate na grafikonu:

MLADIĆI VS. DJEVOJKE: Tko je u većem problemu?

Rezultati su pokazali razlike među spolovima. Djevojke su u prosjeku značajno ranjivija skupina.

Vrijeme: 66% djevojaka je na mobitelu 5+ sati, naspram 50% mladića.

Kontrola: Čak 56% djevojaka provodi više vremena na mobitelu nego što planira (kod mladića 39%).

Pokušaj smanjenja: 36% djevojaka je pokušalo smanjiti korištenje, ali nije uspjelo (mladići 19%).

Omiljeni sadržaj: Dok mladići i dalje drže do Igrica i YouTubea, djevojke su okupirane TikTocom, Instagramom i Snapchatom.

MENTALNO ZDRAVLJE: Uspoređivanje boli

Društvene mreže nisu samo zabava, one su i pozornica na kojoj se uspoređujemo s drugima.

12% djevojaka se često uspoređuje s drugima na mrežama (mladići 5%).

10% djevojaka osjeća pritisak da izgledaju u skladu s nerealnim standardima (mladići 4%).

Zanimljivo je da 22% učenica (i 14% učenika) komunicira sigurnije online, nego uživo. To je poziv na razmišljanje – jesmo li izgubili vještinu „face to face” razgovora?

CRVENI ALARM: Tko je u najvećoj opasnosti?

Kada smo zbrojili sve ozbiljne indikatore (gubitak kontrole, nelagoda bez mobitela, neuspješni pokušaji smanjenja), dobiveni rezultati upućuju na moguće zabrinjavajuće trendove:

Oko 18% učenika naše škole (skoro svaki peti) pokazuje potencijalne znakove ovisnosti o mobitelu.

Kod djevojaka je taj udio izraženiji – oko 24% (svaka četvrta) pokazuje moguće obrasce problematične upotrebe.

Također, kod približno 9% učenika uočeni su potencijalni problemi s mentalnim zdravljem povezani s korištenjem društvenih mreža (uspoređivanje s drugima, osjećaj pritiska, ovisnost o lajkovima). U toj skupini većinu čine djevojke (92%).

Posebno je izdvojena skupina od 10 učenica (12% svih anketiranih) koje se nalaze u najrizičnijem području – kod njih su istovremeno prisutni pokazatelji moguće ovisnosti o mobitelu te potencijalni psihološki utjecaji povezani s pritiscima društvenih mreža.

ZA KRAJ:

Iskreni komentari naših učenika:

Na pitanje „Kako bi manje korištenje mobitela utjecalo na tebe?“, najčešći odgovori bili su:

„Imala/o bih više vremena za učenje, obitelj i prijatelje.”

„Bio/la bih produktivniji/a.”

„Bolje bih spavao/la.”

„Osjećao/la bih se smirenije.”

Bilo ih je i bez filtera: “Poludjela bih.”

A što kažemo o prednostima i manama?

Prednost: Svi se slažemo – brzina komunikacije i dostupnost informacija.

Mana: Svi se slažemo – ovisnost i gubitak vremena.

UMJESTO ZAKLJUČKA: Imamo li rješenje?

Evo u čemu je paradoks: Iako samo 33% učenika misli da ima problem s mobitelom, njih čak 57% želi smanjiti vrijeme provedeno na njemu.

To je odlična vijest! Znači da smo svjesni da nešto nije u redu i da želimo promjenu, samo nam treba malo pomoći da to i ostvarimo.

Izazov za tebe: Probaj jedan dan (ili samo jedno poslijepodne) ostaviti mobitel sa strane. Vidi što ćeš osjetiti. Dosadu? Možda, ali možda i slobodu.

Anketu proveli i obradili: Učenici 2. gimnazije uz pomoć mentorice Borke Petković.

SADAŠNJICA

Učenje kroz praksu CNC glodalica i CNC tokarilica

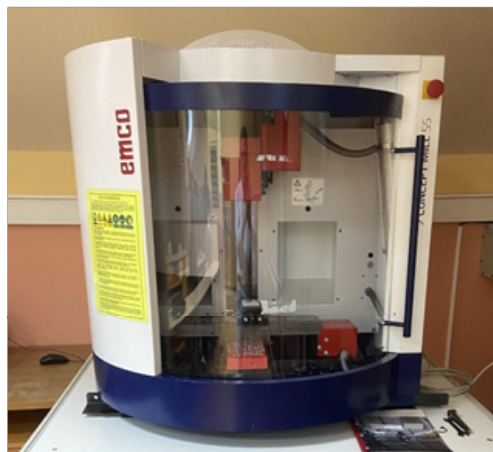
U suvremenom tehničkom obrazovanju praktična nastava zauzima sve važnije mjesto. Razvoj industrije posebice u području računalno upravljanih strojeva, zahtijeva od budućih tehničara ne samo teorijsko znanje, već i konkretne vještine rada na modernoj opremi.

Computer Numerical Control - CNC

Tehnologija koja u suvremenim strojarskim pogonima postala standard, omogućuje autonomno upravljanje alatnim strojevima koji jednom kad se postave samostalno obrađuju obradke od različitih tehničkih materijala. Učenici zanimanja Tehničar u strojarstvu sada imaju priliku raditi na CNC glodalici i CNC tokarilici.

Kroz niz predmeta uče osnove programiranja, postavljanja i upravljanja strojevima. Rad započinje učenjem osnova – razumijevanjem koordinatnog sustava, alata i materijala. Slijedi izrada jednostavnijih programa, najčešće pomoću G-kodova, kojima definiraju gibanje alata i oblik obratka. Poseban naglasak stavlja se na preciznost, izbor parametara obrade te sigurnost pri radu. Učenici uče pravilno stegnuti obradak, odabrati alat i postaviti optimalne brzine rezanja i pomake.

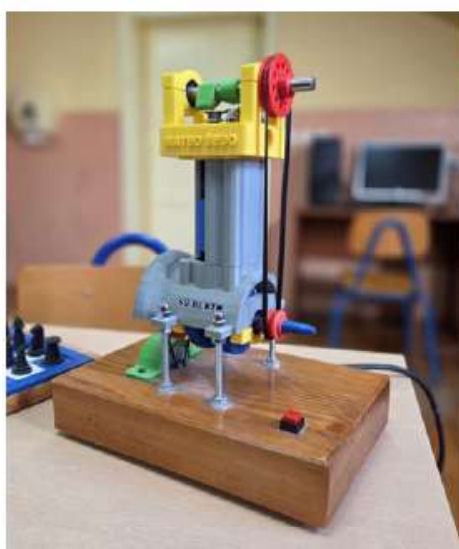

BUDUĆNOST

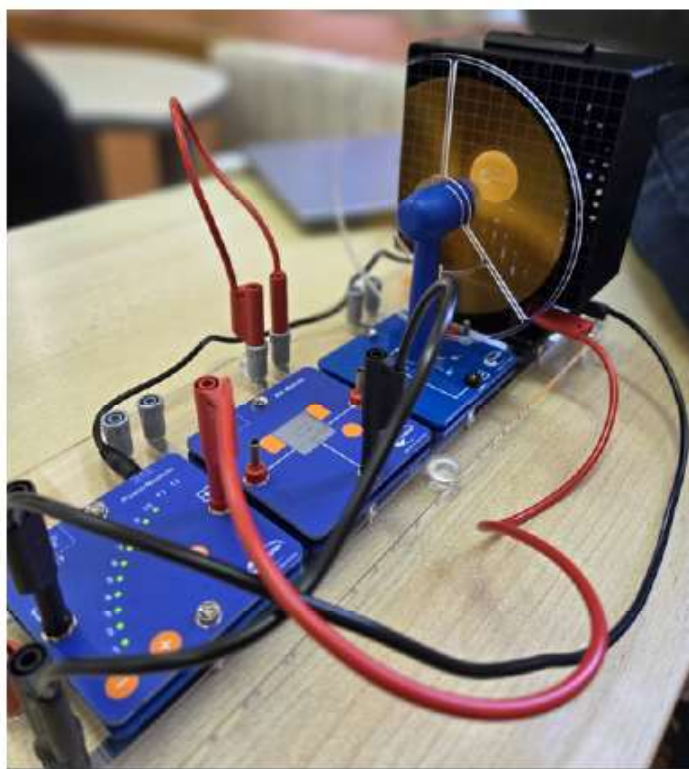
Naša škola okrenuta je budućnosti usvajanjem novih tehnologija. Među njima posebno se ističu aditivne tehnologije, to jest tehnologije 3D printanja i 3D skeniranja. Za razliku od ostalih klasičnih postupaka obrade, aditivne tehnologije temelje se na dodavanju materijala sloj po sloj, što otvara potpuno nove mogućnosti u dizajnu i konstrukciji. 3D printanje već danas ima široku primjenu u industriji, no u budućnosti se očekuje ispunjanje njegovog punog potencijala. Uz 3D printanje važnu ulogu ima i 3D skeniranje koje omogućuje digitalno zabilježavanje stvarnih predmeta s visokom preciznošću. Naša škola spremna je za razvijanje znanja iz ovog tehnološkog područja svojom opremljenom specijaliziranom računalnom učionicom s pet 3D printera i 3D skenerom.

Upravo u školskom okruženju ove tehnologije dobivaju dodatnu vrijednost. Učenici kroz praktičan rad razvijaju kreativnost, kritičko razmišljanje te rješavanje problema, sve vještine koje su sve traženije na tržištu rada. Izvršni primjeri primjene ove tehnologije su izvršni maturalni radovi koji su izradili naši učenici.

Osim aditivnih tehnologija budućnost strojarstva i energetike sve je snažnije povezana sa obnovljivim izvorima energije. Obnovljivi izvori energije poput vjetra, Sunca i vode temelj su ovakvih sustava. Posebno se ističe energija vjetra, koja se ubraja među najbrže rastuće izvore energije primjenom vjetroturbina. Razumijevanje principa vjetroturbine i optimizacije njenog rada vrijedno je znanje za buduće inženjere. Naša škola prepoznaje vrijednost obnovljivih izvora energije i pruža učenicima edukaciju na najsuvremenijoj opremi. Model vjetrenjače leXsolar učenicima pruža uvid u stvarne principe rada vjetroturbine. Kroz praktičan rad učenici mogu eksperimentirati sa utjecajem brzine vjetra, kuta i vrste lopatica i ostalih utjecajnih čimbenika.

Budućnost strojarstva stoga nije samo u napretku tehnologije, već i u ljudima koje će tu tehnologiju znati iskoristiti. Upravo kroz obrazovanje i praktične projekte učenici razvijaju znanja i vještine koji će oblikovati industriju sutrašnjice.

Nastavnici Nikola Sokol i Filip Žanetić

ZAHVALNICA

Neven Maleš, mag.ing.mech.

Rođen je u Blatu gdje je završio osnovnu i srednju školu, studirao je i diplomirao na FSB-u u Zagrebu gdje se i zaposlio u Tehničkoj školi Ruđera Boškovića. Radi kao nastavnik strukovnih predmeta u zvanju izvrsnoga savjetnika. Osim toga, predavač je i na veleučilištima u Bjelovaru i Varaždinu (kolegij pneumatika i hidraulika).

Član je raznih stručnih povjerenstva na državnoj razini. Član je radne skupine za izradu strukovnog kurikuluma za zanimanja: Tehničar za mehatroniku i Tehničar za robotiku. Autor je kompleta nastavnih materijala iz Pneumatike i hidraulike.

Tijekom protekla dva desetljeća od kolege Maleša dobivali smo smjernice i savjete pri opremanju škole suvremenom tehnologijom – od robotike, dronova, CNC tehnologije do pneumatike, hidraulike i industrijske automatizacije – značajno su pridonijele unapređenju nastavnog procesa te otvorile nove mogućnosti za razvoj praktičnih znanja i vještina naših učenika. Posebno cijenimo njegovu spremnost na dijeljenje stručnih materijala, priprema za nastavu i vježbi, kao i kolegijalnost i entuzijizam u promicanju kvalitetnog i modernog strukovnog obrazovanja.

2005. godine nabavili smo na preporuku i savjet kolege Maleša CNC glodalicu uz koju nam je ustupio stručni nastavni materijal.

2008. godine, na poziv i preporuku kolege Maleša, naša škola uključila se u projekt srednjoškolskih susreta mobilne robotike tzv. Liga kumpanija. (pritom smo dobili mobilnog robota sa svim uputama). Voditelj projekta: doc. dr. sc. Josip Stepanić, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.

2022. godine, na poticaj i preporuku kolege Maleša, naša škola sudjeluje u projektu Dron liga. U projektu je sudjelovalo šest škola, a za potrebe projekta škola je dobila dva drona.

Tijekom dvadeset i više godina kolega Neven Maleš kontinuirano pomaže u nabavi nastavne opreme za područje pneumatike, hidraulike i industrijske automatizacije te u edukaciji naših nastavnika za rad s novom opremom. Nastavnik naše škole Nikola Curać često komunicira s kolegom Nevenom Malešom i izuzetno mu je zahvalan na dugogodišnjoj stručnoj pomoći zahvaljujući kojoj se naša škola nalazi u samom vrhu tehničkih škola u području strojarstva sa svim novitetima u struci i edukaciji učenika za rad u tom području. Vrhunsku didaktičku opremu firme Festo, koja uključuje i simulacije u njihovom programu Fluid Sim, savladalo je već 18 generacija naših strojarskih tehničara.

Na prijedlog ravnatelja Ante Žuvele Nastavničko vijeće jednoglasno je odlučilo dodijeliti nastavniku Nevenu Malešu zahvalnicu za doprinos razvoju i unapređenju tehničkog obrazovanja u našoj školi.

Ravnatelj: Ante Žuvela, dipl.ing.

REPUBLIKA HRVATSKA

SREDNJA ŠKOLA "IVO PADOVAN" BLATO

Odlukom Nastavničkog vijeća
Srednje škole "Ivo Padovan" Blato dodjeljuje se

ZAHVALNICA

Nevenu Malešu, mag.ing.mech.

za doprinos razvoju i unapređenju tehničkog obrazovanja

U Blatu, 16. ožujka 2026.

RAVNATELJ
Ante Žuvela, dipl.ing.

MATURANTI 25./26.

I ŠTO REĆI ZA KRAJ...

Kad sam krenula u prvi razred ove škole, mislila sam: „Uff, kada će ovo završiti?“ Činilo mi se da će trajati vječno. A kad tamo, nisam ni trepnula i eto - ekskurzija, Erasmus (nezaboravno), ludilo oko maturalne, stres oko mature (još traje) i što reći na kraju? Što sam naučila iz svega?

Da, naučila sam da je škola važna jer nam otvara vrata za bolju i uspješniju budućnost, ali najvažniju lekciju koju sam naučila je da škola nisu samo ocjene jer na kraju što najviše pamtiš? Ne pamtiš tablicu iz kemije ni ocjenu iz fizike, pamtiš ljude, pamtiš nastavnik. Neke smo obožavali, neki su nam bili uzor, a neki su nas ponekad iznervirali, ali na kraju ćeš im svima biti zahvalan. Pamtiš prijatelje – prijatelje s kojima kasniš u školu, prepričavaš vikende, umireš od smijeha na satovima. Prijatelje s kojima si proživio prve izlaske i druženja uz kavu, prva pijanstva, plakanja zbog nesretnih ljubavi, a to se ne piše u imenik, to se ureže u srce. I zato... pusti stres, ocjenu ćeš ispraviti pa i ako treba na popravnom, ali na popravni iz mladosti ne možeš. S razlogom govore da su ovo jedne od najljepših godina u životu i da ćeš ih pamtit i zauvijek. Zato prvenstveno budi čovjek, budi prijatelj i čuvajmo jedni druge, jer sad nam se čini da ćemo zauvijek biti zajedno, ali proleti, prođe za čas i nema više natrag. I zato stvarajmo uspomene, živimo. Još malo i svatko od nas ide na svoju stranu, svojom nekom stazom, svojim putem koji se ne ponavlja. S nekim ostaneš na „bok“, s nekim se možda više nikad nećeš čuti, a s nekim prijatelj za cijeli život. U jedno sam sigurna na kraju će u svima nama, bez obzira gdje će nas život odnijeti, ostati prelijepo sjećanje i uspomene na dane provedene u ovoj školi.

Uskoro će zazvoniti naše zadnje školsko zvono. Jednostavno u to ne mogu vjerovati i tek sad dok ovo pišem, počinjem uistinu polako shvaćati da su ovo zadnji dani s tim mojim ljudima u ovim našim klupama i vjerujte, boli. Boli jer je bilo predobro. Boli jer je kraj.

Sara Drušković, 4.G

GIMNAZIJA

Adriana Šeparović,
darivala krv prvi put

Klara Ivana Pecotić,
darivala krv prvi put

Sara Kovačević, darivala krv
prvi put

Anamarija Franulović

Danijel Žaknić

Ema Bačić

Ivan Pecotić

Katarina Bačić

Ivana Cetinić, predsjednica

Lea Šeparović Torres

Lucija Franulović

Mykhailo Antonov

Sara Drušković

STROJARSKI RAČUNALNI TEHNIČARI

Branimir Cetinić

David Andreis

Ivan Arambašić

Ivan Žanetić

Jasna Tasovac

Kuzma Petković

Luka Marinović

Luka Šeparović, predsjednik

Marko Sardelić

Nikola Pranjic

Petar Bacic

Petar Borovina

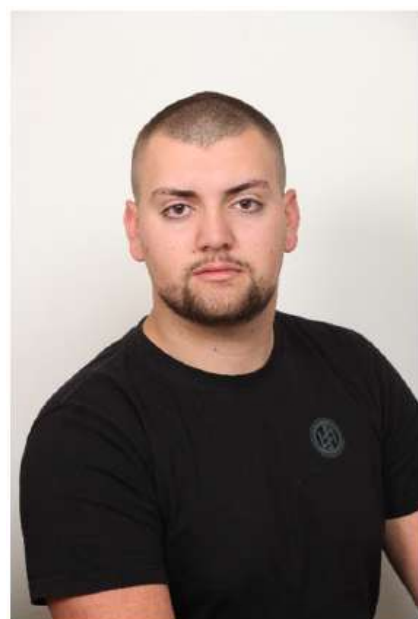
Roko Burmas

Stipe Borovina

Toni Bosnic

Toni Pecotic

Zoran Seman

ELEKTROMEHANIČARI

Adrian Da Poian

Dominik Marin Valjan

Edi Manestar

Franko Martinović

Ivan Antunović

Ante Cetinić

Leonardo Petković, predsjednik

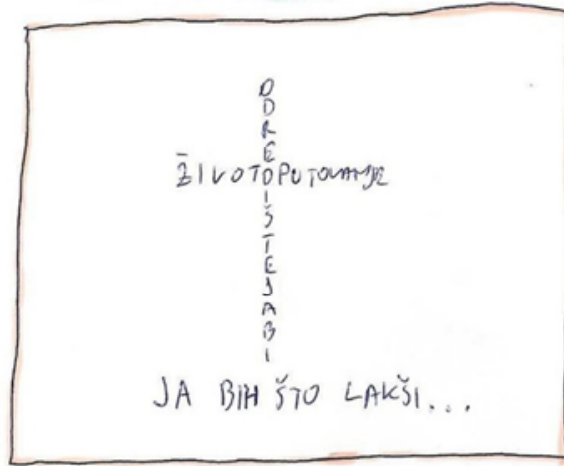
Tina Cetinić

Vinko Donjerković

IDEOGRAM

- Život je putovanje, a ne odredište, ja bih što lakši...

Ante Cetinić 3. JMO.

BRODET ŽIVOTA

Dalmacija je sveta zemlja zbog mora, bora, ribe, spize, masline, hludovine, urvine, lozja, pica, poljoP.vede, otociti, brodova, ribara, parangali, mriža, vrša, konopi, balceni, olava, lišca, rogaci, jurovike.

Vinko Ponjerković
3. JMO

AUTOMEHANIČARI

Antoni Radovanović

Bruno Donjerković

Ivan Baničević

Ivan Curać

Marija Mikešina

VODOINSTALATERI

Ivan Tasovac

Luka Dragojević

Nikola Franulović

Vito Antonio Nobilo

Maturalni ples

Maturanti Srednje škole “Ivo Padovan” Blato održali su svoj tradicionalni ples 7. veljače 2026. godine u velikoj dvorani Doma kulture u Blatu.

„Budimo zahvalni ljudima koji nas čine sretnima, oni su šarmantni vrtlari koji čine da naše duše cvjetaju.”

Marcel Proust

NEMA VIŠE „KASNIJE”

Kažu da vrijeme svima prolazi isto, ali očito su neki zaboravili kako je biti srednjoškolac, a kad bi se vratili u to vrijeme, znali bi da jedna minuta može trajati kao vječnost, a četiri godine prođu prije nego uspiješ izgovoriti: „Ma ima još vremena.”

Uvijek postoje oni posebni trenutci kada se vrijeme odluči zamrznuti i ostavlja nas u bezvremenskom prostoru baš kad nam to najmanje odgovara. To je na primjer u onim trenucima kad „Slučajni odabir” izabere baš tebe i kad nastavnik kaže: „Dođi pred ploču! “ U tom trenutku sekunde se razvuku kao žvaka. Dok pokušavaš smisliti odgovor, kroz glavu ti prođe cijeli život, uključujući i sve krive odluke koje su te dovele do tog trenutka. Pogledi supatnika iz razreda dodatno usporavaju vrijeme, a ti samo čekaš zvono, koje nikako da zazvoni.

S druge strane, postoje i oni trenutci koji prolete u trenu oka. Odmori koji traju pet minuta, a čine se kao pet sekundi. Razgovori koji počnu spontano, a završe smijehom do suza. I najčudnije od svega, te godine koje su proletjele gotovo neprimjetno. Tek sada, na kraju, postaje jasno koliko je sve brzo prošlo. Kao da smo tek jučer tražili učionice gdje imamo nastavu, a danas već tražimo svoje mjesto u svijetu.

A najveća ironija je što smo cijelo vrijeme govorili: „Ma ima još vremena.”, „Sutra ćemo.”, „Ima još za ispravljati.” A onda se odjednom nađeš na kraju puta i shvatiš da tog „Kasnije” više nema. I bude ti smiješno i drago, ali i žao što nisi bio svjestan koliko su ti trenutci zapravo vrijedni.

Srednja škola nas možda nije naučila kako upravljati vremenom, ali nas je naučila kako ga osjećati. Naučila nas je da će neki trenutci trajati duže nego što želimo, a neki kraće nego što smo spremni prihvatiti. I možda baš zato sve to ima veću vrijednost.

Na kraju, nećemo pamtiti koliko je trajao jedan sat matematike, ali ćemo pamtiti osjećaj smijeha, nerveze i zajedništva. Jer vrijeme u srednjoj školi možda ne teče jednako, ali nas upravo takvo, nepredvidivo, najviše nauči.

Adriana Šeparović, 4.G

**SREDNJA ŠKOLA
„IVO PADOVAN“ BLATO**

